

Ang Nahauna nga Libro ni Samuel

Ang Pagkatawo ni Samuel

¹ May isa ka tawo nga kaliwat ni Zuf nga ang iya ngalan si Elkana. Ini siya nagaestar sa Rama sa kabukiran sang Efraim. Anak siya ni Jeroham nga anak ni Elihu. Si Elihu anak ni Tohu nga anak ni Zuf nga taga-Efraim.

² Si Elkana may duha ka asawa nga amo si Hana kag si Penina. May mga anak si Penina pero si Hana ya wala.

³ Kada tuig nagakadto si Elkana *kag ang iya pamilya* sa Shilo sa pagsimba kag sa paghalad sa GINOO nga Makagagahom. Ang mga pari sang GINOO didto sa Shilo amo ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni kag si Finehas.

⁴ Kada maghalad si Elkana, ginapartida niya ang iban nga parte sang iya halad kay Penina kag sa ila mga kabataan.

⁵ Pero ginadoble niya ang parte ni Hana tungod kay ginahigugma gid niya siya bisan pa nga indi siya makabata kay ginhimo siya sang GINOO nga baw-as.

⁶ Kag tungod nga indi siya makabata, permi siya ginapaakig kag ginapakahuy-an ni Penina nga iya ribal.

⁷ Amo ini ang nagakatabo kada tuig. Kada kadto ni Hana sa balay sang GINOO ginapaakig siya ni

Penina hasta nga maghibi na lang siya kag indi na magkaon.

⁸ Nagasiling si Elkana sa iya, “Ngaa nagahibi ka? Ngaa indi ka magkaon? Ngaa nagapangasubo ka? Indi bala nga mas labi pa ako sa imo sang sa napulo ka bata?”

⁹⁻¹⁰ *Isa sadto ka tion*, pagkatapos nila kaon didto sa *balay sang GINOO sa Shilo*, nagtindog si Hana kag nagpangamuyo nga nagahilibion, kay puwerte gid ang kalisod nga iya nabatyagan. Nagapungko sadto ang pari nga si Eli malapit sa puwertahan sang balay* sang GINOO.

¹¹ Nagpanumpa si Hana sa GINOO nga nagasiling, “O GINOO nga Makagagahom, tan-awa ang akon pag-antos. Dumduma ako nga imo suluguon kag indi gid ako pagkalimti. Kon hatagan mo ako sang anak nga lalaki, ihatag ko siya sa imo para mag-alagad siya sa imo sa bilog niya nga kabuhi. *Kag bilang tanda sang iya bug-os nga pag-alagad sa imo*, indi pagguntingan ang iya buhok.”

¹²⁻¹³ Samtang nagapadayon siya sa pagpangamuyo sa GINOO, nakita ni Eli nga nagatikab ang iya bibig pero indi bation ang iya tingog. Naghuhuna si Eli nga hubog siya.

¹⁴ Gani nagsiling siya sa iya, “Hasta san-o ka pa nga magpahubog? Abi untati na ina!”

¹⁵ Nagsabat si Hana, “Indi ako hubog, sir, kag wala ako makainom sang bisan ano nga klase sang ilimnon. Ginapautwas ko lang sa GINOO ang puwerte nga kalisod nga akon ginabatyag.

* ^{1:9-10} *balay*: sa Hebreo, *templo*

¹⁶ Indi ako pagkabiga nga isa ka malain nga babayi. Nagapangamuyo ako diri tungod sa akon puwerte nga kalisod.”

¹⁷ Nagsabat si Eli, “Lakat, kag indi ka na magpalibog. Kag kabay pa nga ang Dios sang Israel magahatag sang imo ginapangayo sa iya.”

¹⁸ Nagsiling si Hana, “Sir, salamat sa imo kaayo sa akon.” Naglakat siya dayon, kag nagkaon na siya kag wala na nagpangasubo.

¹⁹ Pagkaaga, aga pa gid nagbangon si Elkana kag ang iya pamilya kag nagsimba sila sa GINOO. Dayon nagpuli sila sa ila balay sa Rama. Naghulid si Elkana kay Hana, kag ginsabat sang GINOO ang pangamuyo ni Hana nga hatagan siya sang bata.

²⁰ Gani nagbusong siya, kag sang ulihi nagbata sing lalaki. Gin-ngalanan niya siya nga Samuel,[†] kay siling niya, “Ginpangayo ko siya sa GINOO.”

Ginhalad ni Hana si Samuel

²¹ Karon, nag-abot naman ang tion nga si Elkana kag ang iya bilog nga pamilya magahalad sa GINOO suno sa ila ginahimo kada tuig. Amo man ini ang tion nga magahalad siya sa pagtuman sang iya panaad sa GINOO.

²² Pero wala mag-upod si Hana. Nagsiling siya sa iya bana, “Kon malutas na ang bata, dal-on ko siya sa *balay sang*GINOO kag ihalad sa iya, kag didto siya magaestar sa bilog niya nga kabuhi.”

²³ Nagsabat si Elkana sa iya, “Himua kon ano ang maayo para sa imo. Pabilin ka lang diri hasta nga malutas mo siya. Kag kabay pa nga

[†] **1:20 Samuel:** posible ang buot silingon sini sa Hebreo, *ginpamtian sang Dios*

pakamaayuhon sang GINOO ang imo ginpromisa sa iya.” Gani nagpabilin si Hana kag gin-atipan niya ang iya bata.

²⁴ Sang malutas na ang bata, gindala siya ni Hana sa balay sang GINOO didto sa Shilo. Nagdala man siya sang tatlo ka tuig nga turo nga baka, tunga sa sako nga harina, kag bino nga nasulod sa panit nga suludlan.

²⁵ Pagkatapos nga maihaw ang baka gindala nila si Samuel kay Eli.

²⁶ Nagsiling si Hana kay Eli, “Kon nadumduman mo pa, sir, ako ang babayi nga nagtindog diri sadto nga nagapangamuyo sa GINOO.

²⁷ Ginpangayo ko ini nga bata sa GINOO kag ginhatag niya ang akon ginpangayo.

²⁸ Gani karon ihalad ko siya sa GINOO. Maga-alagad siya sa GINOO sa bilog niya nga kabuhi.” Dayon ginsimba nila[‡] ang GINOO.

2

Ang Pangamuyo ni Hana

¹ Dayon nagpangamuyo si Hana,
“Nagakalipay ako sa GINOO
kay tungod sa iya ginhimo nadula ang akon
kahuy-anan.

Ginakadlawan ko subong ang akon mga kaaway.

Nagakalipay ako sa pagluwas niya sa akon.

² Wala gid sing balaan nga pareho sa GINOO.

Wala gid sing pareho sa iya.

Wala gid sing *palalipdan* nga bato
nga pareho sa aton Dios.

[‡] **1:28** *nila: ukon, niya*

³ Wala sing bisan sin-o nga makapabugal ukon
makapahambog
tungod kay ang GINOO Dios nga nakahibalo
sang tanan,
kag ginabinagbinag niya ang mga ginahimo
sang tawo.

⁴ Ginalaglag niya ang mga gamhanan,
pero ginapabaskog niya ang mga maluya.

⁵ Ang mga bugana anay nagatrabaho na karon
para lang mabuhi.

Pero ang mga gutom anay bugana na karon.
Ang baw-as anay may madamo na karon sang
bata.

Pero ang may madamo sang bata nawad-an.

⁶ “May gahom ang GINOO sa pagpatay
kag sa pagbuhi sa tawo.

May gahom siya sa pagbutang sa ila sa lugar sang
mga patay

kag sa pagkuha sa ila didto.

⁷ Ginapaimol niya ang iban,
kag ang iban ginapamanggaranon niya.

Ginapaubos niya ang iban,
kag ang iban ginapadunggan niya.

⁸ Ginapabangon niya ang mga imol
sa ila kaimulon.

Ginapapungko niya sila upod sa mga halangdon
kag ginahatagan sang kadungganan.

Siya ang tag-iyang pundasyon
nga sa diin napasad ang kalibutan.

⁹ Ginabantayan niya ang iyang matutom nga
katawhan,

pero ang mga malain pagalaglagon niya.

Wala sing tawo nga magamadinalag-on

sa iya kaugalingon nga ikasarang.

¹⁰ Pagalaglagon niya ang mga nagakontra sa iya.
Padaguobon niya ang langit kontra sa ila.

Ang GINOO ang magahukom
sa pinakamalayo nga parte sang kalibutan.
Tungod sa iya mangin gamhanan kag madinalag-
on
ang iya pinili nga hari.”

¹¹ Dayon nagpuli si Elkana *kag si Hana* sa Rama.
Pero ginbilin nila si Samuel para mag-alagad sa
GINOO sa idalom sang pag-atipan ni Eli nga pari.

Ang Sala sang Duha ka Anak ni Eli

¹² Ang duha ka anak ni Eli mga malain nga mga
tawo. Wala sila nagatuman sa GINOO

¹³ tungod kay wala nila ginasunod ang mga
pagsulundan parte sa bahin nga mabaton sang
mga pari halin sa halad sang mga tawo. Amo ini
ang ila ginahimo kon may nagahalad: Samtang
ginapabukalan ang ginahalad nga mga karne, gi-
napakadto nila didto ang ila suluguon nga may
dala nga dako nga tinidor nga may tatlo ka ngipon.

¹⁴ Dayon ginatuslok sang suluguon ang mga
karne sa sulod sang kaldero ukon kolon. Ang
madala sang tinidor amo ang parte nila nga mga
pari. Amo ini ang ila ginahimo kada halad sang
mga Israelinhon sa Shilo.

¹⁵ Kag bisan antes pa sunugon ang tambok sang
karne, nagapalapit ang ila suluguon sa tawo nga
nagahalad kag nagasiling, “Hatagi sang karne ang
pari para sugbahon. Indi siya magbaton sang
ginpabukalan; gusto niya ang hilaw.”

¹⁶ Kon magsiling gani ang nagahalad nga hualaton anay nga mahalad ang tambok sang karne antes siya magkuha sang gusto niya, amo ini ang iya ginasiling, “Indi puwede! Kinahanglan ihatag mo subong gid, kay kon indi, agawon ko ina sa inyo.”

¹⁷ Dako gid ini nga sala nga nahimo sang mga anak ni Eli sa panulok sang GINOO, kay wala nila ginatahod ang halad para sa GINOO.

¹⁸ Karon, ang bata nga si Samuel padayon nga nagaalagad sa GINOO. Nagasul-ob siya sang espesyal nga panapton* nga linen.

¹⁹ Kada tuig ginahimuan ni Hana si Samuel sang pangsampaw nga bayo, kag iya ini ginadala sa iya kon maglakat siya upod sa iya bana sa paghalad sang tuigan nga halad.

²⁰ Kag didto, ginabendisyunan ni Eli si Elkana kag ang iya asawa. Nagasiling siya kay Elkana, “Kabay pa nga hatagan ka sang GINOO sang mga kabataan paagi sa sining imo asawa bilang baylo sa isa nga ginpangayo niya kag iya man nga ginhatag sa GINOO.” Dayon nagpuli sila.

²¹ Ginkaluoyan sang GINOO si Hana. Nakabata pa siya sang tatlo ka lalaki kag duha ka babayi. Si Samuel iya padayon nga nagadako nga ara sa GINOO.

Si Eli kag ang Iya mga Anak

²² Karon si Eli tigulang na gid. Nabatian niya ang tanan nga malain nga ginahimo sang iya mga anak sa mga Israelinhon. Kag nabatian man niya

* **2:18** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*

ang ila pagpakighilawas sa mga babayi nga na-gaalagad sa may puwertahan dampi sang Tolda nga Ginapakigkitaan.

²³ Gani ginsilingan niya sila, “Nabatian ko sa mga tawo ang tanan nga kalautan nga ginahimo ninyo. Ngaa ginahimo ninyo ina?”

²⁴ Untati na ninyo ina, mga anak, kay indi maayo ining mga nabatian ko sa katawhan sang GINOO.”

²⁵ Nagsiling pa gid si Eli, “Kon ang isa ka tawo makasala sa iya isigkatawo, mahimo nga ang Dios† magapatunga sa ila; pero sin-o ang magapatunga kon ang tawo makasala sa GINOO?” Pero wala nagpamati sa iya ang iya mga anak tungod nagdesisyon na ang GINOO nga patyon sila.

²⁶ Sa pihak nga bahin, padayon nga nagadako si Samuel, kag nalipay gid sa iya ang GINOO kag ang mga tawo.

Ang Propesiya sa Panimalay ni Eli

²⁷ Karon, nagpalapit ang isa ka propeta sang Dios‡ kay Eli kag nagsiling sa iya, “Amo ini ang ginahambal sang GINOO: Nagpahayag ako sa imo katigulangan nga si Aaron kag sa iya pamilya sang sila ulipon pa sang hari sang Egypt.§

²⁸ Sa tanan nga tribo sang Israel, ang iya pamilya ang ginpili ko nga mangin akon mga pari sa pag-alagad sa halaran, sa pagsunog sang insenso, kag sa pagsul-ob sang espesyal nga panap-ton* sang pari sa akon presensya. Ginhatagan ko

† 2:25 Dios: ukon, mga hukom ‡ 2:27 propeta sang Dios: ukon, suluguon sang Dios. Sa literal, tawo sang Dios. § 2:27 hari sang Egypt: sa Hebreo, Faraon * 2:28 espesyal nga panapton: sa Hebreo, efod

man sila sang mga parte sa mga halad nga paagi sa kalayo[†] nga ginahalad sang mga Israelinhon.

²⁹ Karon, ngaa ginahilabtan[‡] pa ninyo ang mga halad nga para sa akon? Ngaa ginataha mo pa, *Eli*, ang imo mga kabataan sang sa akon? Kay ginapabay-an mo sila nga patambukon nila ang ila kaugalingon sang mga maayo nga parte sang mga halad nga halin sa akon katawhan nga mga Israelinhon.

³⁰ Sadto anay, ako nga inyo GINOO, ang Dios sang Israel, nagpromisa nga kamo gid lang kag ang iban pa nga mga kaliwat sang inyo katigulangan ang makaalagad sa akon hasta san-o bilang mga pari. Pero indi na karon, kay padunggan ko ang nagapadungog sa akon, pero ang nagapakalain sa akon pakamalauton ko.

³¹⁻³² Tandai ini, magaabot ang tion nga laglagon ko ang tanan nga pamatan-on sa inyo kag sa iban pa nga mga kaliwat sang inyo katigulangan. Magaantos kamo kag indi ninyo matilawan ang kabuganaan[§] nga ihatag ko sa Israel. Wala gid sing may magkabuhi nga tigulang sa inyo.

³³ Indi ko pagpahalinon ang iban sa inyo sa pag-alagad sa akon bilang pari, pero magaagi sila sa puwerte nga pag-antos, kag indi maglawig ang ila kabuhi.

³⁴ Kag bilang tanda para sa imo nga matabo ini nga mga butang, mapatay ang imo duha ka anak nga si Hofni kag si Finehas sa isa lang ka adlaw.

[†] **2:28** *halad nga paagi sa kalayo*: Tan-awa ang footnote sa Num. 15:3. [‡] **2:29** *ginahilabtan*: ukon, *ginapakalain* [§] **2:31-32** *Magaantos...kabuganaan*: ukon, *Magatulok kamo nga may kahisa sa kabuganaan*.

³⁵ Magapili ako sang matutom nga pari nga magasinod sa akon kabubut-on. Hatagan ko siya sang mga kaliwat nga magaalagad sa akon pinili nga hari hasta san-o.

³⁶ Ang tanan nga mabilin sa imo mga kaliwat magapakitluoy sa mga kaliwat sang sini nga pari nga hatagan sila sang kuwarta ukon pagkaon. Magapangabay sila sa ila nga himuon sila nga kabulig nga mga pari para lang nga makakaon sila.”

3

Ang Pagpanawag sang Dios kay Samuel

¹ Sang sadto nga panahon nga nagaalagad si Samuel sa GINOO, sa idalom sang pag-atipan ni Eli, talagsa na lang nagapakighambal ang GINOO, kag diutay lang gid ang mga palanan-awon.

² Isa sadto ka gab-i, nagatulog si Eli sa iya kuwarta. Indi na maayo makakita si Eli.

³ Si Samuel ya didto nagatulog sa balay* sang GINOO nga sa diin nabutang ang Kahon sang Dios†. Kag samtang nagasiga pa ang suga sang Dios,

⁴ gintawag sang GINOO si Samuel. Nagsabat si Samuel, “Ano, sir?”

⁵ Dayon nagdalagan siya kay Eli kag nagsiling, “Ano, sir, ngaa ginatawag mo ako?” Nagsiling si Eli, “Wala ako nagtawag sa imo. Magbalik ka kag magtulog liwat.” Gani nagbalik siya kag nagtulog.

⁶ Gintawag naman siya liwat sang GINOO, “Samuel!” Nagbangon si Samuel kag nagkadto kay Eli, kag nagsiling, “Ano sir, ngaa ginatawag

* **3:3** *balay*: sa Hebreo, *templo* † **3:3** *Kahon sang Dios* nga amo ang Kahon sang Kasugtanan

mo ako?” Nagsabat si Eli, “Anak, wala ako nagtawag sa imo, magbalik ka kag magtulog liwat.”

⁷ Wala pa gid sadto makilala ni Samuel ang GINOO, kay wala pa makapakighambal ang GINOO sa iya.

⁸ Gintawag sang GINOO si Samuel sa ikatlo nga beses. Nagbangon si Samuel kag nagkadto kay Eli, kag nagsiling, “Ano sir, ngaa ginatawag mo ako?” Dayon nahibaluan ni Eli nga ang GINOO gali amo ang nagatawag kay Samuel.

⁹ Gani ginsilingan niya si Samuel, “Magbalik ka kag magtulog, kag kon magtawag siya liwat, silinga, ‘Maghambal ka, GINOO, kay ako nga imo suluguon nagapamati.’” Gani nagbalik si Samuel kag nagtulog liwat.

¹⁰ Nagkadto ang GINOO kay Samuel kag nagtingdog. Kag pareho sang iya ginhimo, gintawag niya siya, “Samuel! Samuel!” Dayon nagsiling si Samuel, “Maghambal ka, GINOO, kay ako nga imo suluguon nagapamati.”

¹¹ Nagsiling ang GINOO, “Tandai ini, sa indi madugay may pagahimuon ako sa Israel. Ang tanan nga makabati sini mahadlukan gid.

¹² Pag-abot sang sina nga tion, himuon ko gid ang tanan nga ginsiling ko kontra sa pamilya ni Eli.

¹³ Kay ginsilingan ko siya nga silutan ko ang iya pamilya hasta san-o tungod ginpabay-an niya ang sala sang iya mga anak nga nagadala sa ila sang pagpakamalaot[‡] bisan nahibaluan niya ini.

[‡] **3:13** *nagadala sa ila sang pagpakamalaot: ukon, pagpakamalaot sa Dios*

¹⁴ Gani ginsumpa ko nga ang sala sang pamilya ni Eli indi gid mapatawad hasta san-o sang bisan ano nga halad.”

¹⁵ Nagtulog si Samuel hasta mag-aga, kag dayon ginbuksan niya ang puwertahan sang balay sang GINOO. Nahadlok siya magsugid kay Eli parte sa ginpahayag *sang GINOO sa iya*.

¹⁶ Pero gintawag siya ni Eli, “Samuel, anak.” Nagsabat si Samuel, “Ano sir?”

¹⁷ Nagpamangkot si Eli, “Ano bala ang ginsiling sang GINOO sa imo? Indi ka maglikom sa akon. Silutan ka sang Dios sing puwerte gid kon indi mo pag-isugid sa akon ang tanan niya nga ginsiling sa imo.”

¹⁸ Gani ginsugid ni Samuel sa iya ang tanan. Wala gid siya sang may ginlikom. Nagsiling si Eli, “Siya ang GINOO; himuon niya kon ano ang maayo para sa iya.”

¹⁹ Samtang nagadako si Samuel padayon siya nga ginatuytuyan sang GINOO; kag ang tanan nga ginsiling ni Samuel ginbuot sang GINOO nga matuman.

²⁰ Gani ginkilala siya nga isa ka propeta sang GINOO halin sa Dan hasta sa Beersheba. §

²¹ Padayon nga nagapakita ang GINOO kay Samuel sa Shilo, kag didto ginapahayag niya ang iya kaugalingon kay Samuel paagi sa pag-pakighambal sa iya.

4

¹ Kag ang mensahi ni Samuel naglapnag sa bilog

§ 3:20 *halin sa Dan hasta sa Beersheba: buot silingon, sa bilog nga nasyon sang Israel*

nga Israel.

Ang Pag-agaw sang mga Filistinhon sang Kahon sang Kasugtanan

Karon nagpakig-away ang mga Israelinhon kontra sa mga Filistinhon. Nagkampo ang mga Israelinhon sa Ebenezer, kag ang mga Filistinhon ya nagkampo sa Afek.

² Nagsalakay ang mga Filistinhon, kag puwerte gid ang inaway. Ginpierdi sang mga Filistinhon ang mga Israelinhon; 4,000 ka Israelinhon ang ila napatay.

³ Sang nagbalik sa kampo ang nabilin nga mga Israelinhon, nagpamangkot ang mga manugdu-mala sang Israel, “Ngaa ginpabay-an sang GINOO nga mapierdi kita sa mga Filistinhon? Maayo pa kuhaon ta ang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO sa Shilo, para updan niya kita kag luwason sa aton mga kaaway.”

⁴ Gani ginpakuha nila sa Shilo ang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO nga Makagagahom. Ang takop sang sini nga Kahon may ara sang imahen sang duha ka kerubin, kag nagapuyo ang GINOO sa tunga sini. Nag-upod sa pagkuha sang Kahon ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni kag Finehas.

⁵ Pag-abot sang Kahon sang Kasugtanan sang GINOO didto sa kampo, nagsinggit sing matunog ang mga Israelinhon sa kalipay sa bagay nga nagtay-og ang duta.

⁶ Sang mabatian sang mga Filistinhon ang pagsininggit sang mga Israelinhon, nagpamangkot sila, “Ngaa nagasinggit ang mga Hebreo sa ila kampo?”

Sang mahibaluan nila nga nag-abot ang Kahon sang GINOO sa kampo sang mga Israelinhon,

⁷ hinadlukan gid sila. Nagsiling sila, “May nag-abot nga mga dios sa kampo sang mga Israelinhon. Kaluluoy kita! Wala pa ini matabo halin sang una.

⁸ Kaluluoy gid kita! Sin-o ang makaluwas sa aton sa makagagahom nila nga mga dios? Sila ang mga dios nga nagpatay sa mga Egyptohanon sa kamingawan paagi sa nagkalain-lain nga klase sang mga kahalitan.

⁹ Pero magpakabakod kita kag magpakaisog, kay kon indi, mangin ulipon kita sang mga Hebreo pareho sang pag-ulipon naton sa ila. Gani magpakig-away gid kita!”

¹⁰ Gani nagpakig-away ang mga Filistinhon, kag napierdi nila ang mga Israelinhon. Madamo gid ang napatay; 30,000 ang napatay nga mga Israelinhon. Ang mga nagkalabilin nga mga Israelinhon nagpalalagyo puli sa ila ginaestaran.

¹¹ Kag *indi lang ina, kundi* naagaw pa sang mga Filistinhon ang Kahon sang Dios, kag napatay man ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni kag si Finehas.

Ang Pagkapatay ni Eli

¹² Sa sina nga adlaw, may isa ka tawo nga Benjaminehon nga nagdalagan halin sa inaway pakadto sa Shilo. Gin-gisi niya ang iya bayo kag ginbutangan sang yab-ok ang iya ulo *sa pagpakita sang iya pagpangasubo*.

¹³⁻¹⁵ Pag-abot niya sa Shilo, nagapungko si Eli sa bangko sa higad sang dalan kag nagabantay tungod kay nagakabalaka gid siya sa Kahon sang

Dios. Nagaedad na sadto si Eli sang 98, kag halos indi na makakita.

Karon, ginsugid sang tawo sa banwa ang natabo sa *inaway*. Pagkabati sini sang mga tawo naghinibi sila. Nabatian ini ni Eli kag nagpamangkot siya, “Ngaa nagahinibi ang mga tawo?” Nagdali-dali palapit ang tawo sa iya

¹⁶ kag nagsiling, “Bag-o lang gid ako naghalin sa *inaway*. Nakapalagyo ako.” Nagpamangkot si Eli, “Ano ang natabo, toto?”

¹⁷ Nagsabat ang tawo, “Nagpalalagyo ang mga Israelinhon sa mga Filistinhon kag madamo gid sa *aton* katawhan ang napatay, pati na ang duha mo ka anak nga si Hofni kag si Finehas. Kag ang Kahon sang Dios naagaw.”

¹⁸ Sang masambit sang tawo ang parte sa Kahon sang Dios, nagtingkaya si Eli sa iya bangko sa kilid sang puwertahan sang banwa. Nabali ang iya liog kag napatay dayon siya, kay matambok abi siya kag tigulang na. Nangin pangulo siya sang Israel sa sulod sang 40 ka tuig.

¹⁹ Sadto man nga tion, ang umagad ni Eli nga asawa ni Finehas manugbata. Sang mabatian niya nga naagaw ang Kahon sang Dios kag napatay ang iya bana kag ugangan nga lalaki, ginsakitan siya dayon kag nagbata, pero grabe ang iya pagpasakit.

²⁰ Sang nagahimumugto na siya, nagsiling ang mga babayi nga nagpabata sa iya, “Magpakaisog ka! Lalaki ang imo bata!” Pero wala na siya magsabat.

²¹⁻²² *Antes siya mapatay gin-ngalanan niya ang*

bata nga Icabod,* kay siling niya, “Wala na ang gamhanan nga presensya *sang Dios* sa Israel.” Amo ini ang iya ginsiling tungod kay naagaw ang Kahon sang Dios kag napatay ang iya bana kag ugangen nga lalaki.

5

Ang Kahon sang Kasugtanan sang Dios didto sa mga Filistinhon

¹ Sang naagaw sang mga Filistinhon ang Kahon sang Dios, gindala nila ini halin sa Ebenezer pakadto sa Ashdod.

² Dayon gindala nila ini sa templo ni Dagon nga ila dios-dios kag ginbutang sa iya tupad.

³ Aga pa gid sang sunod nga adlaw, nakita sang mga taga-Ashdod ang imahen ni Dagon nga nagahapa sa atubangan sang Kahon sang GINOO. Ginpatindog nila ini kag ginbalik sa iya nahamtangan.

⁴ Pero sang sunod nga aga, nakita naman nila ini nga nagahapa sa atubangan sang Kahon sang GINOO. Ang iya ulo kag duha ka kamot nautod, kag ara ini sa may puwertahan dampi; ang iya lang lawas ang nabilin.

⁵ Amo gani nga hasta subong ang mga pari ni Dagon kag ang mga nagasulod sa iya templo didto sa Ashdod wala nagatapak sa puwertahan dampi.

⁶ Ginsilutan sang GINOO ang mga taga-Ashdod sing puwerte gid kag ang mga lugar sa palibot sini. Ginpatubuan sila sang GINOO sang tumor sa pagpaantos sa ila.

* **4:21-22** *Icabod*: buot silingon sa Hebreo, *wala na ang gamhanan nga presensya*

⁷ Sang makita sang mga taga-Ashdod ang mga nagakalatabo, nagsiling sila, “Indi dapat nga magpabilin diri sa aton ang Kahon sang Dios sang Israel tungod nga ginasilutan niya kita kag si Dagon nga aton dios.”

⁸ Gani ginpatawag nila ang tanan nga pangulo sang mga Filistinhon kag ginpamangkot, “Ano ang himuon ta sa Kahon sang Dios sang Israel?” Nagsabat sila, “Dal-on ini sa Gat.” Gani gindala nila sa Gat ang Kahon sang Dios sang Israel.

⁹ Pero sang nag-abot na ini didto, ginsilutan man sang GINOO ang katawhan sang sadto nga banwa. Nagsinala-sala gid sila kay ginpatubuan man sila sang GINOO sang mga tumor, bata man ukon tigulang.

¹⁰ Gani ginpadala nila sa Ekron ang Kahon sang Dios. Kag samtang ginapasulod ini sa Ekron, nagreklamo ang katawhan sang Ekron. Siling nila, “Gindala nila diri ang Kahon sang Dios sang Israel para patyon kita tanan.”

¹¹ Gani ginpatawag nila ang tanan nga pangulo sang mga Filistinhon kag ginsilingan, “Ibalik ninyo ang Kahon sang Dios sang Israel sa iya lugar, kay kon indi, magakalamatay kami tanan.” Amo ina ang ila ginsiling tungod kay nagsugod na ang puwerte nga pagsilot sang Dios sa ila banwa. Nagsinala-sala sila kay madamo ang nagkalamatay.

¹² Ang mga wala nagkalamatay gintubuan sang tumor, kag ang ila pagpangayo sang bulig nakaabot sa langit.

6

Ginbalik sa Israel ang Kahon sang Kasugtanan

¹ Pagkaligad sang pito ka bulan halin sang gin-dala ang Kahon sang GINOO sa Filistia,

² ginpatawag sang mga Filistinhon ang *ila* mga pari kag mga babaylan kag ginpamangkot, “Ano ang amon himuon sa Kahon sang GINOO? Sugiri kami kon paano namon ini ibalik sa iya nga lugar.”

³ Nagsabat sila, “Kon ibalik ninyo ang Kahon sang Dios sang Israel, dapat ibalik ninyo ini nga may dala nga halad nga bayad sa sala. Sa sini nga paagi magaayo kamo kag mahibaluan ninyo kon ngaa nga ginasilutan niya kamo.”*

⁴⁻⁵ Nagpamangkot ang mga Filistinhon, “Ano nga halad nga bayad sa sala ang amon ipadala?” Nagsabat ang mga pari kag mga babaylan, “Magporma kamo sang lima ka imahen nga bulawan nga ang korte daw tumor, kag lima man ka imahen nga bulawan nga ang korte daw ilaga, suno sa kadamuon sang aton *lima ka* pangulo, tungod nga nag-abot sa aton kag sa aton mga pangulo ang kahalitan nga mga tumor kag mga ilaga nga nagahalit sa aton nasyon. Ihalad ninyo ini sa pagpadungog sa Dios sang Israel, kay basi untatan na niya ang pagsilot sa aton, sa aton nga mga dios, kag sa aton nga nasyon.

⁶ Indi na ninyo pagpatig-aha ang inyo mga tagipusuon pareho sang ginhimo sang mga Egyptohanon kag sang *ila hari*. Gintugutan lang nila nga

* **6:3** kag mahibaluan...kamo: ukon, kag untaton na sang Dios ang pagsilot sa inyo

makalakat ang mga Israelinhon sang puwerte na gid ang pagpaantos sa ila sang Dios.

⁷ Gani karon, maghimo kamo sang bag-o nga karo kag magkuha sang duha ka iloy nga baka nga wala pa gid matakdi sang gota. Dayon itakod ninyo ang karo sa mga baka, pero indi ninyo pagpaupda ang ila mga bata kundi siraduhi ninyo ini sa toril.

⁸ Pagkatapos kuhaa ninyo ang Kahon sang GINOO kag ibutang sa karo. Ibutang man ninyo sa tupad sini ang kahon nga sa diin nasulod ang mga bulawan nga may mga korte, nga inyo ipadala bilang halad nga bayad sa sala. Dayon palakta ninyo ang mga baka, kag pabay-i lang kon sa diin ini pakadto,

⁹ pero tan-awa ninyo ini. Kon magtaklad gani ini pakadto sa Bet Shemesh, nga isa sa mga banwa sang mga Israelinhon, mahibaluan ta nga ang GINOO amo ang nagpadala sining puwerte nga kahalitan sa aton. Pero kon indi gani, mahibaluan ta nga indi ang GINOO ang nagasilot sa aton, kundi natabuan lang ini sa aton.”

¹⁰ Gani gintuman nila ato. Nagkuha sila sang duha ka iloy nga baka kag gintakdan sang karo. Ang mga bata sini ginsiradhan nila sa toril.

¹¹ Ginbutang nila ang Kahon sang GINOO sa karo kag ang kahon nga may sulod nga mga bulawan nga ang korte daw mga ilaga kag daw mga tumor.

¹² Dayon naglakat ang mga baka deretso sa Bet Shemesh nga wala naglipas sa dalan, kag sige ang ila ima.[†] Nagasunod sa ila ang mga pangulo

[†] 6:12 *ima*: ukon, *inga*

sang mga Filistinhon hasta sa border sang Bet Shemesh.

¹³ Sang sadto nga tion, nagaani ang mga taga-Bet Shemesh sang trigo sa kapatagan. Sang makita nila ang Kahon sang *Kasugtanan*, nalipay gid sila.

¹⁴⁻¹⁵ Nakaabot ang karo sa uma ni Josue nga taga-Bet Shemesh, kag didto ini nagpundo sa kilid sang dako nga bato. Ginkuha sang mga kaliwat ni Levi ang Kahon sang GINOO kag ang kahon nga may sulod nga mga imahen nga bulawan, kag gintungtong didto sa dako nga bato. Dayon ginbial sang mga tawo ang karo kag ginhalad ang mga baka bilang halad nga ginasunog para sa GINOO, kag naghalad man sila sang iban pa nga mga halad.

¹⁶ Nakita ini tanan sang lima ka pangulo sang mga Filistinhon, kag dayon nagpuli sila sa Ekron sang sina mismo nga adlaw.

¹⁷ Ang lima ka *imahen nga* bulawan nga ang korte daw tumor naghalin sa lima ka banwa sang mga Filistinhon: ang Ashdod, Gaza, Ashkelon, Gat, kag Ekron. Ginpadaala nila ini para sa GINOO bilang halad nga bayad sa sala,

¹⁸ kag amo man ang lima ka bulawan nga ang korte daw ilaga, suno sa kadamuon sang sadtong lima ka napaderan nga mga banwa sang Filistinhon. Ini nga mga banwa kag ang mga baryo sa palibot sini sakop sang sadtong lima ka pangulo. Ang dako nga bato sa uma ni Josue sang Bet Shemesh, nga ila gintungtungan sang Kahon sang GINOO, ara pa gihapon hasta subong bilang pamatuod parte sa natabo.

¹⁹ Pero may 70 ka taga-Bet Shemesh nga ginpatay sang Dios tungod kay gintan-aw nila ang sulod sang Kahon sang GINOO. Nagpangasubo gid ang mga tawo tungod sa sining puwerte nga silot sang GINOO sa ila.

²⁰ Nagpamangkot sila, “Sin-o bala ang makaatubang sa presensya sang GINOO, ang balaan nga Dios? Sa diin bala naton ipadala ang Kahon sang GINOO palayo sa aton?”

²¹ Gani nagpadala sila sang mga mensahero sa mga taga-Kiriat Jearim sa pagsiling, “Ginbalik sang mga Filistinhon ang Kahon sang GINOO. Kuhaa ninyo diri kag dal-a dira sa inyo.”

7

¹ Gani ginkuha sang mga taga-Kiriat Jearim ang Kahon sang GINOO kag gindala sa balay ni Abinadab nga ara sa bukid. Kag ginpili nila si Eleazar, nga anak ni Abinadab, sa pagbantay sini.

Nagdumala si Samuel sa Israel

² Nagtiner ang Kahon sang GINOO sa Kiriat Jearim sa malawig nga tion—mga 20 ka tuig. Kag sa sina nga mga tinuig, nagapangasubo kag nagapangayo sang bulig sa GINOO ang bilog nga katawhan sang Israel.

³ Nagsiling si Samuel sa ila, “Kon sinsero gid man ang inyo pagbalik sa GINOO, ipilak ninyo ang inyo mga dios-dios pati na ang *imahen ni* Ashtoret, kag itugyan ninyo ang inyo kabuhi sa GINOO, kag siya lang ang alagaran ninyo. Kon himuon ninyo ini luwason niya kamo sa kamot sang mga Filistinhon.”

⁴ Gani ginpilak nila ang mga *imahan ni Baal* kag *ni Ashtoret*, kag nag-alagad lang gid sa GINOO.

⁵ Dayon nagsiling si Samuel sa mga Israelinhon, “Magtipon kamo tanan sa Mizpa, kag magapangamuyo ako sa GINOO para sa inyo.”

⁶ Sang nagtipon na sila tanan sa Mizpa, nagkuha sila sang tubig kag gin-ula nila sa presensya sang GINOO. Sadto nga adlaw nagpuasa sila kag nagtuad sang ila mga sala nga ila ginhimo kontra sa GINOO. Ginpanguluhan ni Samuel ang mga Israelinhon didto sa Mizpa.

⁷ Sang mabalitaan sang mga Filistinhon nga ang mga Israelinhon nagtipon sa Mizpa, nagpreparar ang mga pangulo sang mga Filistinhon sa pagsalakay sa ila. Kag sang mabalitaan ini sang mga Israelinhon, hinadlukan sila sa mga Filistinhon.

⁸ Nagsiling sila kay Samuel, “Indi ka mag-untat sa pagpangamuyo sa GINOO nga aton Dios nga luwason niya kita sa mga Filistinhon.”

⁹ Dayon nagkuha si Samuel sang karnero nga nagatiti pa kag ginsunog niya ini nga bilog bilang halad nga ginasunog para sa GINOO. Nagpangayo siya sang bulig sa GINOO para sa Israel kag ginsabat siya sang GINOO.

¹⁰ Samtang ginahalad ni Samuel ang halad nga ginasunog, nag-abot ang mga Filistinhon sa pagpakig-away sa mga Israelinhon. Pero sang sina nga adlaw ginpadaguob sang GINOO sing puwerte katunog gani nagsinala-sala ang mga Filistinhon, kag napierdi sila sa mga Israelinhon.

¹¹ Ginlagas kag ginpamatay sila sang mga Israelinhon halin sa Mizpa hasta sa ubos sang Bet

Car.

¹² Dayon nagkuha si Samuel sang bato kag ginbutang sa tunga sang Mizpa kag Shen. Ginngalanan niya ini nga Ebenezer* kay siling niya, “Hasta subong ginabuligan kami sang GINOO.”

¹³ Gani napierdi ang mga Filistinhon, kag wala na sila magsalakay liwat sa lugar sang mga Israelinhon samtang buhi si Samuel, kay nagpam-atok gid ang GINOO sa ila.

¹⁴ Ang mga banwa sa tunga sang Ekron kag Gat nga naagaw sang mga Filistinhon nabalik sa Israel. Kag nauntat man ang inaway sang mga Israelinhon kag sang mga Amornon.

¹⁵ Nagpadayon si Samuel nga pangulo sang Israel sa bilog niya nga kabuhi.

¹⁶ Kada tuig, nagalibot siya halin sa Betel pakadto sa Gilgal kag Mizpa, para panguluhan ang mga Israelinhon sa sini nga mga lugar.

¹⁷ Pero pagkatapos nagapuli gid siya sa Rama, sa diin siya nagaestar, kag nagapangulo man siya sa mga tawo didto. Kag naghimo siya didto sang halaran para sa GINOO.

8

Nagpangayo sang Hari ang mga Israelinhon

¹ Sang tigulang na si Samuel, ginpili niya ang iya mga anak nga mangin pangulo sang Israel.

² Ang ngalan sang iya kamagulangan amo si Joel, kag ang manghod amo si Abia. Kag nag-alagad sila *bilang pangulo* sa Beersheba.

* **7:12 Ebenezer:** Ang buot silingon sini sa Hebreo, *bato nga naga-pahanumdom sang bulig (sang GINOO).*

³ Pero wala sila magsunod sa pagginawi sang ila amay. Makikuwarta sila, nagabaton sila sang lagay, kag ginatiko nila ang hustisya.

⁴ Gani nagtipon ang tanan nga manugdumala sang Israel, kag nagkadto kay Samuel sa Rama.

⁵ Nagsiling sila sa iya, “Tigulang ka na; kag ang imo mga anak wala nagasunod sa imo pagginawi. Karon, hatagi kami sang hari nga magpangulo sa amon, pareho sang iban nga mga nasyon nga may hari.”

⁶ Pero naglain gid ang buot ni Samuel sa ila ginapangayo, gani nagpangamuyo siya sa GINOO.

⁷ Kag nagsiling ang GINOO sa iya, “Tumana ang ginahambal nila sa imo; indi ikaw ang ila ginsikway kundi ako.

⁸ Halin sang pagpaguwa ko sa ila sa Egypt hasta subong ginasikway nila ako kag nagaalagad sila sa iban nga mga dios. Kag karon amo man ang ila ginahimo sa imo.

⁹ Sige, tumana ang ila ginapangayo, pero paandami gid sila kon ano ang pagahimuon sang hari nga magadumala sa ila.”

¹⁰ Ginsugid ni Samuel sa mga tawo nga nagapangayo sang hari sa iya ang tanan nga ginahambal sang GINOO.

¹¹ Nagsiling si Samuel, “Amo ini ang pagahimuon sang hari nga magadumala sa inyo: kuhaon niya ang inyo mga anak nga lalaki kag himuon niya nga mga soldado. Ang iban sa ila himuon niya nga mga manugkarwahe, ang iban mga manugkabayo, kag ang iban magauna sa iya karwahe.

¹² Ang iban sa ila himuon niya nga mga opisyal nga magadumala sa 1,000 ka soldado, kag ang iban sa 50 ka soldado. Ang iban paaraduhon niya sa iya uma kag paanihon sa iya patubas, kag ang iban pa gid pahimuon niya sang mga armas sa inaway kag mga kagamitan para sa iya mga karwahe.

¹³ Kuhaon niya ang inyo mga anak nga babayi kag himuon niya nga mga manughimo sang pahamot, manugluto, kag manughimo sang tinapay.

¹⁴ Kuhaon niya ang pinakamaayo ninyo nga mga uma, mga talamnan sang ubas, kag mga talamnan sang olibo, kag ihatag niya ini sa iya mga suluguon.

¹⁵ Kuhaon niya ang ikanapulo sang inyo mga uyas kag mga ubas, kag ihatag ini sa iya mga opisyal kag sa iban pa niya nga mga alagad.

¹⁶ Kuhaon man niya ang inyo mga ulipon nga mga lalaki kag mga babayi kag ang pinakamaayo ninyo nga mga baka kag mga donkey sa pag-obra sa iya.

¹⁷ Kuhaon pa gid niya ang ikanapulo sang inyo mga kasapatan, kag kamo mismo mangin iya mga ulipon.

¹⁸ Kon mag-abot na ina nga tion, magapangayo kamo sang bulig sa GINOO tungod sang *pagpamigos sang* hari nga inyo ginpili, pero indi kamo pagsabton sang GINOO.”

¹⁹ Pero wala magpamati ang mga tawo kay Samuel. Nagsiling sila, “Indi mahimo! Gusto namon nga may hari nga magdumala sa amon.

²⁰ Dayon mangin pareho kami sa iban nga mga nasyon, nga may hari nga nagadumala sa amon

kag nagapanguna sa amon sa pagpakig-away.”

²¹ Sang mabatian ni Samuel ang tanan nga ginsiling sang mga tawo, ginsugid niya ini sa GINOO.

²² Nagsabat ang GINOO sa iya, “Tumana ang ila luyag; hatagi sila sang hari.” Dayon nagsiling si Samuel sa mga Israelinhon, “Sige, magpuli na kamo sa inyo mga banwa.”

9

Ginpili ni Samuel si Saul nga Hari

¹ May isa ka manggaranon kag kilala nga tawo sa tribo ni Benjamin. Ang iya ngalan si Kish, kag anak siya ni Abiel. Si Abiel anak ni Zeror. Si Zeror anak ni Becorat. Kag si Becorat anak ni Afia nga kaliwat ni Benjamin.

² Si Kish may anak nga si Saul. Bataon pa si Saul, kag siya ang pinakaguwapo kag pinakamataas sa Israel.

³ Karon, nadula ang mga donkey ni Kish, gani nagsiling siya sa iya anak nga si Saul, “Upda ang isa sa mga suluguon kag pangitaa ang mga donkey.”

⁴ Gani naglakat si Saul *kag ang suluguon*. Nagkadto sila sa kabukiran sang Efraim hasta sa lugar sang Shalisha, pero wala nila makita ang mga donkey. Gani nagkadto sila sa duta sang Shaalim kag sa duta sang Benjamin, pero wala man nila makita didto.

⁵ Sang nakaabot sila sa duta sang Zuf, nagsiling si Saul sa iya suluguon, “Dali, mabalik na lang kita, kay basi kita na ang kabalak-an ni tatay imbes ang mga donkey.”

⁶ Pero nagsabat ang suluguon, “Hulat anay! May isa ka propeta sang Dios* sa malapit nga banwa. Ginatahod gid siya sang mga tawo, kag ang tanan niya nga ginasiling nagakatabo gid. Makadto kita sa iya subong, kay basi kon masugiran niya kita kon sa diin ta makita ang mga donkey.”

⁷ Nagsiling si Saul sa iya suluguon, “Kon makadto kita sa iya, ano ang ihatag ta sa iya? Wala kita sing pagkaon nga nabilin. Wala kita sing iregalo sa iya.”

⁸ Nagsabat ang suluguon, “Ari, may sensilyo ako nga pilak.† Ihatag ko ini sa propeta sang Dios para sugiran niya kita kon sa diin ta makita ang mga donkey.”

⁹⁻¹⁰ Nagsiling si Saul sa iya, “Maayo gid! Dali, makadto kita sa *manalagna*.” (Sang una sa Israel, kon may tawo nga gusto nga makabaton sang mensahi halin sa Dios, nagsiling siya, “Dali, makadto kita sa *manalagna*,” kay ang ginatawag subong nga propeta ginatawag sadto nga *manalagna*.)

Nagkadto si Saul kag ang suluguon sa banwa nga sa diin ara ang propeta sang Dios.

¹¹ Sang nagapataklad sila sa bukid pakadto sa banwa, may nasugata sila nga mga dalaga nga nagapaguwa sa banwa sa pagsag-ob. Nagpa-mangkot sila sa mga dalaga, “Ari bala diri ang *manalagna*?”

¹² Nagsabat sila, “Huo, ari siya. Una-una lang siya sa inyo. Bag-o pa lang siya nag-abot sa amon

* **9:6** *propeta sang Dios*: ukon, *alagad sang Dios*. Sa literal, *tawo sang Dios*. † **9:8** *pilak*: sa English, *silver*

banwa sa pagpanguna sa mga tawo sa ila paghalad didto sa simbahan sa mataas nga lugar. Dalia ninyo!

¹³ Hingabuti ninyo siya antes siya magkadto didto para magkaon. Indi magsugod kaon ang mga tawo nga gin-imbatar kon indi pa siya makaabot, tungod nga kinahanglan nga bendisyunan niya anay ang halad. Gani taklad na kamo subong, kay maabtan ninyo siya samtang adlaw pa.”

¹⁴ Gani nagtaklad sila sa banwa. Kag sang nagapapulod sila, nakita nila si Samuel nga nagapadulong sa ila sa pagkadto sa simbahan sa mataas nga lugar.

¹⁵ Sang nagligad nga adlaw antes mag-abot si Saul, nagsiling na nga daan ang GINOO kay Samuel,

¹⁶ “Buwas, sa amo sini nga oras, pakadtuon ko sa imo ang isa ka tawo nga halin sa duta sang Benjamin. Haplasan mo sang lana ang iya ulo sa pagpakita nga siya ang pinili nga pangulo sang akon katawhan nga mga Israelinhon. Luwason niya ang akon katawhan sa kamot sang mga Filistinhon, kay nakita ko ang mga pag-antos sang akon katawhan, kag nabatian ko ang ila pagpangayo sang bulig.”

¹⁷ Sang makita ni Samuel si Saul, nagsiling ang GINOO kay Samuel, “Siya ang tawo nga ginsiling ko sa imo. Magadumala siya sa akon katawhan.”

¹⁸ Nagpalapit si Saul kay Samuel sa may puwertahan sang banwa kag nagpamangkot, “Sa diin bala ang balay sang manalagna?”

¹⁹ Nagsabat si Samuel, “Ako ang manalagna. Mag-una kamo sa akon sa simbahan sa mataas nga lugar, kay sa sini nga adlaw magakaon kamo upod sa akon. Kag buwas sa aga, isugid ko sa imo ang imo ginahunahuna, kag dayon palakton ko kamo.

²⁰ Kon parte sa mga donkey nga nadula tatlo na ka adlaw ang nagligad, indi ka magkabalaka kay nakita na sila. Kag karon sugiran ko ikaw nga ikaw kag ang panimalay sang imo amay amo ang ginahandom sang mga Israelinhon *nga magapan-gulo sa ila.*”

²¹ Nagsabat si Saul, “Pero naghaling lang ako sa tribo ni Benjamin, ang pinakagamay nga tribo sang Israel, kag ang amon pamilya amo ang pinakakubos sa amon tribo. Ngaa nagasiling ka sina sa akon?”

²² *Sang didto na sila sa simbahan sa mataas nga lugar;* gindala ni Samuel si Saul kag ang suluguon sa dako nga kuwarto nga sa diin nagapungko ang 30 ka tawo nga ginpang-imbatar. Dayon ginpapungko niya si Saul kag ang suluguon sa pulungkuan nga para sa dungganon nga mga bisita.

²³ Nagsiling si Samuel sa manugluto, “Dal-a diri ang karne nga ginpapain ko sa imo.”

²⁴ Gani ginkuha sang manugluto ang paa kag ginbutang sa atubangan ni Saul. Nagsiling si Samuel *kay Saul*, “Sige, kauna, kay ginpain ko ina para sa imo sa sini nga okasyon, upod sa mga tawo nga akon ginpang-imbatar.” Gani nagkaon si Saul upod kay Samuel sa sina nga adlaw.

²⁵ Pagbalik nila sa banwa halin sa simbahan sa mataas nga lugar, ginpreparahan ni Samuel sang

hiligdaan si Saul didto sa *matapan nga* atop sang iya balay,

²⁶ kag didto nagtulog si Saul. Pagkaaga,[‡] gintawag ni Samuel si Saul didto sa atop. Siling niya, “Magpanghimos ka na, kay papulion ko na ikaw.” Sang nakapanghimos na si Saul, nagguwa sila ni Samuel.

²⁷ Sang nagapaguwa na sila sa banwa, nagsiling si Samuel kay Saul, “Paunaha ang imo suluguon kay maestorya kita dali lang. Isiling ko sa imo ang ginsiling sang Dios.” Gani nag-una ang suluguon.

10

¹ Dayon nagkuha si Samuel sang isa ka tibod nga lana, kag ginbubo sa ulo ni Saul. Ginhalukan niya si Saul kag ginsilingan, “Ang GINOO mismo ang nagpili sa imo nga magpangulo sa *katawhan nga* iya ginapanag-iyahan.

² Paghalin mo karon, may masugat-an ka nga duha ka tawo malapit sa lulubngan ni Raquel sa Zelza, sa border sang Benjamin. Magasiling sila sa imo, ‘Nakita na ang mga donkey nga inyo ginapangita, kag wala nagapalibog ang imo amay sa ila kundi sa imo, kag nagasagi siya pamangkot, “Ano na lang ang akon himuon para makita ko ang akon bata?”’”

³ *Nagsiling pa si Samuel*, “Pag-abot mo sa dako nga kahoy sa Tabor, may masugat-an ka nga tatlo ka tawo nga nagapakadto sa Betel sa pagsimba sa Dios. Ang isa sa ila nagadala sang tatlo ka bataon

[‡] **9:26** *ginpreparahan...Pagkaaga:* Amo ini sa Septuagint. Sa Hebreo, *nagpakig-estorya si Samuel kay Saul didto sa atop sang iya balay.* 26 *Pagkaaga, nagbugtaw sila.*

nga kanding, ang isa tatlo ka tinapay, kag ang isa pa gid nagadala sang bino nga nasulod sa panit nga suludlan.

⁴ Tamyawon ka nila kag hatagan sang duha ka tinapay, nga imo pagabatunon.

⁵ Pag-abot mo sa Bukid* sang Dios, nga sa diin may kampo sang mga Filistinhon, may masugatan ka nga grupo sang mga propeta nga nagapadulhog halin sa simbahan sa mataas nga lugar. Nagatukar sila sang arpa, tamborin, plawta kag lira, kag nagahalambalanon.

⁶ Dayon gamhan ka sang Espiritu sang GINOO kag magahalambalanon ka man upod sa ila, kag mangin lain ka na nga klase sang tawo.

⁷ Kon matuman na ini nga mga butang, himua kon ano ang maayo, kay kaupod mo ang Dios.

⁸ “Mag-una ka sa akon sa Gilgal. Maapas gid ako sa imo sa paghalad sang mga halad nga ginasunog kag sang mga halad nga para sa maayo nga relasyon. Pero hulaton mo gid ako sang pito ka adlaw hasta nga makaabot ako, kag sugiran ko ikaw kon ano ang imo himuon.”

Ginhimo nga Hari si Saul

⁹ Sang paghalin ni Saul kay Samuel, ginbag-o sang Dios ang kabuhi ni Saul, kag ang tanan nga ginsiling ni Samuel sa iya natuman sadto nga adlaw.

¹⁰ Sang pag-abot ni Saul kag sang iya suluguon sa Gibeá, ginsugata siya sang mga propeta. Gin-gamhan dayon si Saul sang Espiritu sang Dios

* **10:5** *Bukid*: sa Hebreo, *Gibeá*

kag naghalambalanon siya upod sa sadto nga mga propeta.

¹¹ Sang makita siya sang mga nakakilala sa iya nga nagahalambalanon siya upod sa mga propeta, nagpinamangkutanay sila, “Nangin propeta man bala si Saul? Paano nangin propeta ang anak ni Kish?”

¹² Nagsabat ang isa ka tawo nga taga-didto, “Indi importante kon sin-o ang iya amay; ang bisan sin-o puwede nga mangin propeta.” Kag amo ina ang umpisa sang hulubaton nga nagasiling, “Nangin propeta man bala si Saul?”

¹³ Pagkatapos sang paghalambalanon ni Saul, nagkadto siya sa simbahan sa mataas nga lugar.

¹⁴ Karon nagpamangkot ang tiyo ni Saul sa iya kag sa iya suluguon, “Diin kamo naghalin?” Nagsabat si Saul, “Nagpangita kami sang mga donkey. Pero sang wala namon ini makita nagkadto kami kay Samuel.”

¹⁵ Nagsiling ang tiyo ni Saul, “Sugiri ako kon ano ang ginsiling ni Samuel sa imo.”

¹⁶ Nagsabat si Saul, “Ginpasalig niya kami nga nakita na ang mga donkey.” Pero wala niya pag-sugiri ang iya tiyo kon ano ang ginsiling ni Samuel parte sa iya pagkahari.

¹⁷ Ginpatipon ni Samuel ang mga Israelinhon didto sa Mizpa para sugiran sila kon ano ang ginsiling sang GINOO.

¹⁸ *Sang didto na sila*, ginsugid ni Samuel ining mensahi nga halin sa GINOO, ang Dios sang Israel: “Ginpaguwa ko kamo nga mga Israelinhon sa Egypt; ginhilway ko kamo sa kamot sang mga

Egyptohanon kag sa tanan nga ginharian nga nag-daogdaog sa inyo.

¹⁹ Ako ang inyo Dios nga nagaluwas sa inyo sa tanan nga katalagman kag kalisod, pero karon ginasiway ninyo ako kag nagapangayo kamo sang hari nga magpangulo sa inyo. Gani karon magtipon kamo sa akon atubangan suno sa inyo tribo kag pamilya.”

²⁰ Ginpapalapit ni Samuel ang kada tribo sang Israel, kag ang tribo ni Benjamin amo ang napilian.

²¹ Dayon ginpakadto ni Samuel sa atubangan ang kada pamilya sa tribo ni Benjamin, kag ang pamilya ni Matri amo ang napilian. Kag ang napilian *naman sa pamilya ni Matri* amo si Saul nga anak ni Kish. Pero sang ginpangita nila si Saul, wala nila siya makita.

²² Gani nagpamangkot ang mga tawo sa GINOO, “Ari bala siya diri?” Nagsabat ang GINOO, “Huo, ari siya. Nagapanago lang siya sa mga kargaminto.”

²³ Gani nagdalagan sila kag ginkuha nila si Saul. Kag sang ginpatindog nila siya sa tunga, mas mataas siya sang sa tanan.

²⁴ Dayon nagsiling si Samuel sa tanan nga tawo, “Amo ini siya ang tawo nga ginpili sang GINOONG *mangin hari ninyo*. Wala sing isa sa aton nga pareho sa iya.” Dayon nagsinggit ang mga tawo, “Mabuhay ang hari!”

²⁵ Ginpaathag dayon ni Samuel sa mga tawo ang mga katungdanan kag kinamatarong sang isa ka hari. Ginsulat niya ini sa linukot nga kasulatan,

kag gintago sa balay sang GINOO. Dayon ginpapuli ni Samuel ang mga tawo.

²⁶ Nagpuli man si Saul sa ila balay sa Gibeá. Gin-updan siya sang mga soldado nga gintandog sang Dios *nga mag-upod sa iya*.

²⁷ Kay may malain nga mga tawo nga nagyaguta kay Saul. Siling nila, “Paano ini nga tawo makaluwas sa aton?” Kag wala nila paghatagi si Saul sang mga regalo *sa pagpadungog sa iya bilang hari*. Pero naghipos lang si Saul.

11

Ginluwas ni Saul ang Banwa sang Jabesh

¹ Karon, nagsalakay si Nahash nga *hari sang mga Ammonhon kaupod ang iya mga soldado*, kag ginpalibutan nila ang banwa sang Jabesh Gilead. Nagsiling ang katawhan sang Jabesh sa iya, “Maghimo ka sang kasugtanan sa amon, kag mapasakop kami sa imo.”

² Pero nagsabat si Nahash, “Mahimo lang ako sang kasugtanan sa inyo sa isa ka kondisyon, nga lukaton ko ang tuo nga mata sang kada isa sa inyo para mahuy-an ang bilog nga Israel.”

³ Nagsiling ang mga manugdumala sang Jabesh sa iya, “Hatagi kami sang pito ka adlaw sa pagpadala sang mga mensahero sa bilog nga Israel. Kag kon wala gani sing may mag-abot sa pagluwas sa amon masurender kami sa imo.”

⁴ Nag-abot ang mga mensahero sa Gibeá, nga sa diin nagaestar si Saul. Kag sang ginsugid nila ang ginhambal ni Nahash, naghinibi ang tanan nga tawo didto.

⁵ Natabuan sadto nga nagapapuli si Saul halin sa uma kaupod ang iya mga baka, gani nagpamangkot siya, “Ano ang natabo? Ngaa nagahinibi ang mga tawo?” Dayon ginsugid sang mga tawo sa iya kon ano ang ginsiling sang mga taga-Jabesh.

⁶ Pagkabati sini ni Saul gin-gamhan siya sang Espiritu sang Dios, kag puwerte gid ang iya kaakig.

⁷ Nagkuha siya sang duha ka baka kag ginpanghiwa-hiwa niya. Dayon ginhatag niya ini sa mga mensahero, kag ginsugo niya sila sa pagkadto sa bilog nga duta sang Israel sa pagsiling sa mga tawo, “Amo ini ang matabo sa baka sang tawo nga indi mag-upod kay Saul kag kay Samuel *sa pagpakig-away.*”

Ginpahadlok gid sang GINOO ang mga Israelinhon *kay Saul*, gani nag-ugyon sila sa iya.

⁸ Gintipon sila ni Saul sa Bezek: 300,000 ang halin sa Israel kag 30,000 ang halin sa Juda.

⁹ Ginsilingan nila ang mga mensahero sang Jabesh Gilead, “Silinga ang inyo mga kasimanwa nga maluwas sila buwas sa udto.” Sang ginsugid ini sang mga mensahero sa ila mga kasimanwa nalipay gid sila.

¹⁰ Nagsiling sila sa mga Ammonhon, “Buwas masurender kami sa inyo, kag himua ninyo sa amon ang inyo gusto nga himuon.”

¹¹ Sang madulom pa sang sunod nga adlaw, ginpartida ni Saul ang iya mga tinawo sa tatlo ka grupo. Kag sang kaagahon na, ginsulod nila ang kampo sang mga Ammonhon kag ginpamatay sila hasta mag-udto. Ang mga nakaluwas sa ila isa-isa nga nagpalagyo.

¹² Pagkatapos sang inaway, nagsiling ang mga Israelinhon kay Samuel, “Sin-o atong mga tawo nga nagsiling nga si Saul indi dapat mangin hari naton? Dal-a sila diri sa amon kay patyon namon sila.”

¹³ Pero nagsiling si Saul, “Wala sing isa nga pagpatyon subong, kay sa sini nga adlaw ginluwas sang GINOO ang Israel.”

¹⁴ Dayon nagsiling si Samuel sa mga tawo, “Dali, makadto kita sa Gilgal kag iproklamar naton liwat si Saul bilang aton hari.”

¹⁵ Gani nagkadto sila tanan sa Gilgal kag ginproklamar si Saul bilang hari sa presensya sang GINOO. Naghalad sila didto sang halad nga para sa maayo nga relasyon, kag naghiwat sila sang dako nga selebrasyon.

12

Ang Pamilin-bilin ni Samuel

¹ Nagsiling si Samuel sa tanan nga Israelinhon, “Gintuman ko ang ginpangayo ninyo sa akon; ginhatagan ko kamo sang hari nga magadumala sa inyo.

² Karon may hari na kamo bilang inyo pangulo. Kon parte sa akon, nangin pangulo ninyo ako halin sang bataon pa ako hasta subong. Pero tigulang na ako kag ubanon na, kag ang akon mga anak *dalagko na*, kag kaupod mismo ninyo.

³ Karon, ari ako sa inyo atubangan. Kon may nahimo ako nga malain, sugiri ninyo ako sa presensya sang GINOO kag sang *hari nga* iya ginpili. May ginkuha bala ako nga baka ukon donkey sa kay bisan sin-o sa inyo? May gindayaan bala ako

ukon gindaogdaog sa inyo? Nagbaton bala ako sang lagay para ibaliwala ang sala nga nahimo sang isa ka tawo? Kon mapamatud-an ninyo nga nahimo ko ang bisan isa sa sini nga mga butang, bayaran ko ina.”

⁴ Nagsabat ang mga tawo, “Wala mo kami gindayaan ukon gindaogdaog. Wala ka man sing may ginkuha sa kay bisan sin-o sa amon.”

⁵ Nagsiling si Samuel sa ila, “Sa sini nga adlaw saksi ang GINOO kag ang *hari nga* iya ginpili nga wala kamo sing may iakusar sa akon.” Nagsabat ang mga tawo, “*Huo*, saksi ang GINOO.”

⁶ Dayon nagsiling si Samuel, “Ang GINOO amo ang nagpili kay Moises kag kay Aaron nga mangin pangulo sang inyo mga katigulangan, kag siya ang nagpaguwa sa ila sa Egypt.

⁷ Karon, magpalapit kamo sa presensya sang GINOO kay iplastar ko sa inyo ang ebidensya sang tanan nga kaayo nga ginhimo sang GINOO sa inyo kag sa inyo mga katigulangan.

⁸ “Sang didto ang mga kaliwat ni Jacob sa Egypt, nagpangayo sila sang bulig sa GINOO, kag ginpadala sang GINOO si Moises kag si Aaron nga amo ang nagpaguwa sa ila sa Egypt kag nagdala sa ila sa sini nga duta.

⁹ Pero ginkalimtan nila ang GINOO nga ila Dios, gani ginpapierdi sila sang GINOO sa kay Sisera nga kumander sang mga soldado sang Hazor, kag sa mga Filistinhon kag sa hari sang Moab.

¹⁰ Nagpangayo sila sang bulig sa GINOO. Siling nila, ‘Nakasala kami, GINOO. Ginsikway ka namon, kag ginsimba namon ang mga *imahen ni* Baal kag *ni* Ashtoret. Pero karon, luwasa kami sa

kamot sang amon mga kaaway, kag simbahon ka namon.’

¹¹ Dayon ginpadala sang GINOO si Gideon,* si Barak, si Jefta kag ako, kag ginluwas namon kamo sa kamot sang inyo mga kaaway sa palibot, kag nagkabuhi kamo nga luwas sa katalagman.

¹² Pero sang makita ninyo nga nagsalakay sa inyo si Nahash nga hari sang mga Ammonhon, nagpangayo kamo sa akon sang hari nga magdumala sa inyo, bisan pa nga ang GINOO nga inyo Dios amo ang inyo hari.

¹³ Karon, ari na ang hari nga inyo ginpili. Ginpangayo ninyo siya, kag ginhatag siya sang GINOO sa inyo.

¹⁴ Wala sing malain nga matabo sa inyo kon kamo kag ang inyo hari magtahod kag mag-alagad sa GINOO nga inyo Dios kag magsunod sa iya mga sugo.

¹⁵ Pero kon indi kamo magsunod sa GINOO, kag indi magtuman sa iya mga sugo, silutan niya kamo, pareho sa ginhimo niya sa inyo mga katigulangan.

¹⁶ “Karon, indi kamo maghalin; tan-awa ninyo ang makatilingala nga butang nga pagahimuon sang GINOO sa inyo atubangan.

¹⁷ Indi bala nga tiyempo subong sang tigalani sang trigo *kag wala nagaulan?* Pero magapangamuyo ako sa GINOO nga padaguobon kag paulanon niya. Dayon mareyalisar ninyo kon ano kalaot ang inyo ginhimo sa panulok sang GINOO sang nagpangayo kamo sang hari.”

* **12:11** *Gideon: sa Hebreo, Jerubaal*

¹⁸ Gani nagpangamuyo si Samuel sa GINOO, kag sa sina mismo nga adlaw, ginpadaguob kag ginpaulan sang GINOO. Hinadlukan ang tanan nga tawo sa GINOO kag kay Samuel.

¹⁹ Nagsiling sila kay Samuel, “Palihog sir, ipangamuyo sa GINOO nga imo Dios nga indi kami magkalamatay, kay gindugangan namon ang amon mga sala sa pagpangayo sang hari.”

²⁰ Nagsabat si Samuel, “Indi kamo magkahadlok. Bisan pa nakahimo kamo sining malain nga butang, indi kamo magtalikod sa GINOO, kundi alagara ninyo siya sa bug-os ninyo nga tagipusuon.

²¹ Indi kamo mag-alagad sa mga wala sing pulos nga mga dios-dios. Indi sila makabulig ukon makaluwas sa inyo.

²² Indi gid kamo pag-isikway sang GINOO, kay indi siya gusto nga mahuy-an ang iya ngalan. Nali-pay gid siya sa paghimo sa inyo nga iya katawhan.

²³ “Kon parte sa akon, nagapangamuyo gid ako permi sa GINOO para sa inyo, kay kon indi, makasala ako sa GINOO. Kag tudluan ko kamo sa pagkabuhi nga maayo kag husto.

²⁴ Pero dapat magtahod gid kamo sa GINOO kag mag-alagad sa iya sing matutom sa bug-os ninyo nga tagipusuon. Dumduma ninyo ang makatilingala nga mga butang nga iya ginhimo sa inyo.

²⁵ Pero kon magpadayon kamo sa pagpakasala, kamo kag ang inyo hari pagalaglagon.”

13

Ginsaway ni Samuel si Saul

¹ Nagaedad si Saul sang 30* ka tuig sang nangin hari siya sang Israel, kag naghari siya sa sulod sang 42† ka tuig.

² Nagpili si Saul sang 3,000 ka lalaki sa Israel sa *pagpakig-away sa mga Filistinhon*. Ang mga wala napili ginpapuli niya. Gin-upod niya ang 2,000 sa Micmash kag sa kabukiran sang Betel, kag ang 1,000 ginpaupod niya sa iya anak nga si Jonatan sa Gibeon nga sakop sang Benjamin.

³ Ginsalakay ni Jonatan ang kampo sang mga Filistinhon sa Geba, kag nabatian ini sang iban nga mga Filistinhon. Gani nagsugo si Saul nga patunugon ang mga budyong sa bilog nga duta sang Israel sa pagpreparar sa mga Hebreo‡ sa inaway.

⁴ Nabalitaan sang mga Israelinhon nga akig gid ang mga Filistinhon sa ila tungod nga ginsalakay ni Saul ang ila kampo. Gani nagtipon ang mga Israelinhon upod kay Saul didto sa Gilgal.

⁵ Nagtipon ang mga Filistinhon sa pagpakig-away sa mga Israelinhon. May 3,000\$ sila ka karwahe, 6,000 ka manugkabayo, kag puwerte kadamo nga mga soldado, pareho sa balas sa bay-bayon. Nagkadto sila sa Micmash, sa east sang Bet Aven, kag didto nagkampo.

⁶ Sang makita sang mga Israelinhon nga sa peligro ang ila kahimtangan, nagpanago sila sa

* **13:1 30:** Wala ini sa Hebreo, pero ara sa iban nga mga kopya sang Septuagint. † **13:1 42:** Indi kompleto ang numero sa Hebreo: *naghari siya sa sulod sang...kag duha ka tuig*. ‡ **13:3 Hebreo:** ukon, *Israelinhon* § **13:5 3,000:** Amo ini sa iban nga mga kopya sang Septuagint kag sa Syriac. Sa Hebreo, *30,000*.

mga kuweba, sa masiot nga mga lugar, sa mga kabatuhan, sa mga buho, kag sa mga pulunduhan sang tubig.

⁷ Ang iban sa ila nagtabok sa *Suba sang Jordan* kag nagpalagyo sa Gad kag sa Gilead. Si Saul iya nagpabilin sa Gilgal, kag nagakurog sa kahadlok ang iya mga kaupod.

⁸ Naghulat si Saul kay Samuel sa Gilgal sang pito ka adlaw suno sa ginsiling ni Samuel sa iya, pero wala mag-abot si Samuel. Sang makita ni Saul nga nagaamat-amat palagyo ang iya mga kaupod,

⁹ nagsiling siya, “Dal-a ninyo diri sa akon ang halad nga ginasunog kag ang halad nga para sa maayo nga relasyon.” Kag ginhalad ni Saul ang halad nga ginasunog.

¹⁰ Sang nagahingapos na siya sa paghalad, nag-abot si Samuel. Nagguwa si Saul sa pag-abiabi sa iya,

¹¹ pero nagpamangkot si Samuel, “Ano ang imo ginhimo?” Nagsabat si Saul, “Nakita ko nga nagaamat-amat palagyo ang mga tawo, kag wala ka mag-abot sa oras nga imo ginsiling, kag nagatipon na ang mga Filistinhon sa Micmash.

¹² Naghunahuna ako nga basi magsalakay sa amon ang mga Filistinhon diri sa Gilgal kag wala pa makahalad sa GINOO sa pagpangayo sa iya sang bulig. Gani napilitan ako nga maghalad sang halad nga ginasunog.”

¹³ Nagsiling si Samuel, “Kabuangan ang imo ginhimo. Wala mo gintuman ang sugo sang GINOO nga imo Dios nga ginbilin niya sa imo. Kon gintuman mo lang, ang imo kuntani mga kaliwat amo ang padayon nga magahari sa Israel.

¹⁴ Pero indi na ina matabo, kay may nakita na ang GINOO nga tawo nga nagakomporme sa iya luyag, kag ginhimo niya siya nga pangulo sang iya katawhan, tungod kay wala ka nagtuman sa iya sugo.”

¹⁵ Dayon naghalin si Samuel sa Gilgal kag nagkadto sa Gibeon nga sakop sang Benjamin. Ginisip ni Saul ang nabilin niya nga mga tinawo; mga 600 sila tanan.

Wala sing mga Armas ang mga Israelinhon

¹⁶ Nagkampo si Saul kag ang iya anak nga si Jonatan, kag ang iya mga tinawo, sa Geba* nga sakop sang Benjamin, samtang ang mga Filistinhon iya nagkampo sa Micmash.

¹⁷ Karon, nagguwa ang mga Filistinhon sa ila kampo sa tatlo ka grupo sa pagsalakay. Ang isa ka grupo nagkadto sa Ofra, sa duta sang Shual.

¹⁸ Ang isa nagkadto sa Bet Horon, kag ang isa pa gid nagkadto sa border nga kitaon ang pulopatag sang Zeboim nga nagaatubang sa kamingawan.

¹⁹ (Sang sadto nga panahon, sa bilog nga Israel wala sing may nakahibalo maghimo sang mga gamit halin sa salsalon. Wala magtugot ang mga Filistinhon nga makahibalo ang mga Israelinhon† kay basi kon maghimo sila sang mga espada kag mga bangkaw.

²⁰ Gani nagakadto pa ang mga Israelinhon sa mga Filistinhon bisan magpabaid sang punta sang ila mga arado, mga tagad, mga wasay, kag mga garab.

* **13:16** Geba: sa duha ka kopya sang Hebreo, *Gibeon* † **13:19** Israelinhon: sa Hebreo, *Hebreos*

²¹ *Kag mahal ang sukot sa ila.* Ang bayad sa pagpabaid sang punta sang arado ukon sang tagad, duha ka bilog nga pilak. Kag ang bayad sa pagpabaid sang dako nga tinidor, wasay ukon pagpakay-o sang mga inugsuntok sa sapat, isa ka bilog nga pilak.)

²² Gani sa adlaw sang inaway, wala sing isa sa mga Israelinhon nga may espada ukon bangkaw magluwas kay Saul kag kay Jonatan.

²³ Karon, nagpadala ang mga Filistinhon sang mga soldado sa pagbantay sang alagyan sa Mic-mash.

14

Ginsalakay ni Jonatan ang mga Filistinhon

¹ Isa ka adlaw, nagsiling si Jonatan sa bataon nga lalaki nga manugdala sang iya armas, “Dali, makadto kita sa balantayan sang mga Filistinhon *para magpang-espiya.*” Pero wala niya pagsugiri ang iya amay.

² Sadto nga tion si Saul didto sa idalom sang kahoy nga pomegranata sa Migron, sa border sang Gibeá. Kaupod niya ang 600 niya ka tinawo.

³ Didto man si Ahia *nga pari*, kag nagasuksok siya sang espesyal nga panapton* *sang pari*. Si Ahia anak ni Ahitub, nga utod ni Icabod. Si Ahitub anak ni Finehas. Si Finehas anak ni Eli nga pari sadto sang GINOO sa Shilo. Wala sing may nakahibalo nga naglakat si Jonatan.

⁴ Sa magtimbang nga kilid sang alagyan nga ginaagyan ni Jonatan pakadto sa balantayan sang

* **14:3** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*

mga Filistinhon, may duha ka banglid; ang isa ginatawag nga Bozez kag ang isa ginatawag nga Sene.

⁵ Ang isa nga ara sa north nagaatubang sa Mic-mash, kag ang isa nga ara sa south nagaatubang sa Geba.

⁶ Nagsiling si Jonatan sa manugdala sang iya armas, “Dali, kadtuan ta ang balantayan sang mga tawo nga wala nagatuo sa Dios.[†] Basi pa lang buligan kita sang GINOO, kay wala sing may makapugong sa iya sa pagpadaog sa aton, bisan madamo man kita ukon diutay lang.”

⁷ Nagsiling ang manugdala sang iya armas, “Himua ang gusto mo; kaupod mo ako bisan ano ang matabo.”

⁸ Nagsiling si Jonatan, “Dali na, makadto kita sa ila kag magpakita.

⁹ Kon magsiling sila nga sila ang magdulhog sa aton para magpakig-away, indi na kita magtaklad kundi hulaton ta sila.

¹⁰ Pero kon magsiling sila nga kita ang magtaklad, matakad kita, kay amo ina ang tanda nga ipapierdi gid sila sang GINOO sa aton.”

¹¹ Sang magpakita sila nga duha didto sa balantayan sang mga Filistinhon, ginyaguta sila sang mga Filistinhon nga nagasiling, “Tan-awa ninyo ang mga Hebreo![‡] Nagguwa na sila sa mga buho nga ila ginapanaguan.”

¹² Ginsingitan nila dayon si Jonatan kag ang manugdala sang iya armas, “Taklad kamo diri sa amon, kay tudluan namon kamo sang leksyon!”

[†] **14:6** *mga tawo nga wala nagatuo sa Dios: sa literal, wala matuli*

[‡] **14:11** *Hebreo: ukon, Israelinhon*

Gani nagsiling si Jonatan sa manugdala sang iya armas, “Sunod ka sa akon kay sigurado nga ipa-pierdi sila sang GINOO sa Israel.”

¹³ Nagkamang pataklad si Jonatan, kag nag-sunod ang manugdala sang iya armas. Ginpa-matay ni Jonatan ang mga Filistinhon, kag amo man ang ginhimo sang manugdala sang iya armas.

¹⁴ Sa sining una nila nga pagsalakay, nakapatay sila sang 20 ka Filistinhon sa lugar nga mga tunga sa hektarya ang kalaparon.

¹⁵ Hinadlukan gid ang mga Filistinhon—atong ara sa kampo, sa uma, sa balantayan, kag pati ang mga nagasalakay. Dayon naglinog, kag puwerte na gid ang ila kahadlok. §

¹⁶ Didto sa Gibeá, nga sakop *sang* *duta* sang Benjamin, nakita sang mga bantay ni Saul ang mga soldado sang mga Filistinhon nga nagapinalagyo bisan diin.

¹⁷ Nagsiling si Saul sa iya mga tinawo, “Tipuna ninyo ang mga soldado kag tan-awa kon sin-o ang wala.” Kag nasapwan nila nga wala si Jonatan kag ang manugdala sang iya armas.

¹⁸ Nagsiling si Saul kay Ahia, “Dal-a diri ang Kahon sang Dios.”* (Sadto nga tion ang Kahon sang Dios didto sa mga Israelinhon.)†

§ **14:15** *puwerte na gid ang ila kahadlok: ukon, ginpahadlok sila sang Dios* * **14:18** *Kahon sang Dios nga amo ang Kahon sang Kasugtanan* † **14:18** *Dal-a...sa mga Israelinhon: Amo ini sa Hebreo. Sa iban nga mga kopya sang Septuagint, “Dal-a diri ang espesyal nga panapton.” (Sadto nga tion ginasuksok ni Ahias ini nga panapton sa atubangan sang mga Israelinhon.)*

¹⁹ Samtang nagapakighambal si Saul sa pari, nagatudo pa gid ang ginahod sa kampo sang mga Filistinhon. Gani nagsiling si Saul sa pari, “Indi ka na lang magpamangkot sa Dios.”

²⁰ Dayon nagtipon si Saul kag ang iya mga tinawo kag naglakat sa pagpakig-away. Nakita nila ang mga Filistinhon nga nagasinalasala, nga nagapinatyanay sa espada.

²¹ Ang mga Hebreo nga nagdampig sa mga Filistinhon kag nag-upod sa ila nagdampig na kay Saul kag kay Jonatan kag sa iban pa nga mga Israelinhon.

²² Ang mga Israelinhon nga nagapanago sa kabukiran sang Efraim nakabalita nga nagapinalagyo na ang mga Filistinhon, gani nagbuylog man sila sa paglagas sa mga Filistinhon.

²³ Nakalambot ang inaway sa unhan pa sang Bet Aven. Kag sadto nga tion, ginpadaog sang GINOO ang mga Israelinhon.

Ginsumpa ni Saul ang mga Soldado nga Nagkaon

²⁴ Sang sina nga adlaw, nagpalangluya ang mga Israelinhon sa kagutom kay nagpanumpa si Saul nga nagasiling, “Pakamalauton ang bisan sin-o nga magkaon antes maggab-i, sa indi pa ako makabalos sa akon mga kaaway.” Gani wala gid sing may nagkaon sa ila.

²⁵⁻²⁶ Karon nagkadto ang tanan nga soldado sa kakahuyan, kag may nakita sila nga honey nga nagatulo sa duta. Pero wala gid sing may nagkaon sa ila tungod kay nahadlok sila sa sumpa.

²⁷ Pero wala makabati si Jonatan sa ginsumpa sang iya amay nga dapat tumanon sang mga tawo. Gani gintum-oy niya ang punta sang iya baston sa honey kag nagkaon siya, kag nag-ayo ang iya pamatyag.

²⁸ Ginsilingan siya sang isa sa mga soldado, “Indi kita puwede magkaon kay nagsumpa ang imo amay nga pakamalauton ang bisan sin-o nga magkaon subong nga adlaw. Amo gani nga maluya ang mga tawo.”

²⁹ Nagsiling si Jonatan, “Indi maayo ang ginahimo sang akon amay sa aton nasyon. Tan-awa bala kon daw ano kaayo sang akon pamatyag sang nakatilaw ako sang bisan diutay lang nga honey.

³⁰ Daw ano pa gid ayhan kaayo sang aton pamatyag kon nagkaon kita sang aton mga nakuha sa aton mga kaaway, kag siguro madamo pa gid nga mga Filistinhon ang aton napatay.”

³¹ Sadto nga adlaw, matapos mapierdi sang mga Israelinhon ang mga Filistinhon halin sa Micmash hasta sa Ayalon, ginkapoy kag gin-gutom gid sila.

³² Gani nagdinaguso sila sa pagpanguha sang ila naagaw nga mga karnero kag mga baka, kag gin-ihaw nila ini didto mismo, kag ginkaon ang karne nga may dugo pa.

³³ May isa nga nagsugid kay Saul, “Tan-awa, nagapakasala ang mga tawo sa GINOO paagi sa pagkaon sang karne nga may dugo pa.” Nagsiling si Saul, “Mga traidor! Paligira ninyo ang dako nga bato diri sa tupad ko.

³⁴ Dayon magkadto kamo sa mga tawo kag silinga sila tanan nga magdala sang mga baka, karnero, kag kanding, kag ihawon nila diri kag

kan-on. Silinga man sila nga indi sila magpakasala sa GINOO paagi sa pagkaon sang karne nga may dugo pa.” Gani sadto nga gab-i nagdala ang kada isa sang iya baka kay Saul kag gin-ihaw didto.

³⁵ Dayon naghimo si Saul sang halaran para sa GINOO. Amo ato ang una nga halaran nga iya ginhimo.

³⁶ Nagsiling si Saul, “Salakayon ta karon nga gab-i ang mga Filistinhon. Pamatyon ta sila tanan kag panguhaon naton ang ila mga pagkabutang hasta mag-aga.” Nagsabat ang mga tawo, “Himua kon ano sa imo ang maayo.” Pero nagsiling ang pari, “Pamangkuton ta anay ang Dios parte sini.”

³⁷ Gani nagpamangkot si Saul sa Dios, “Salakayon bala namon ang mga Filistinhon? Ipapierdi mo bala sila sa amon?” Pero wala magsabat ang Dios sadto nga adlaw.

³⁸ Gani nagsiling si Saul sa mga pangulo sang katawhan sang Israel, “Dali kamo diri, kag hibaluon ta kon ano nga sala ang nahimo naton sini nga adlaw.

³⁹ Nagasumpa ako sa buhi nga GINOO nga nagaluwas sa mga Israelinhon, nga ang nakasala pagapatyon, bisan si Jonatan pa nga akon anak.” Pero wala gid sing may nagsabat.

⁴⁰ Nagsiling dayon si Saul sa tanan nga Israelinhon, “Tindog kamo dira, kag ako kag ang akon anak nga si Jonatan matindog diri.” Kag nagsugot ang mga tawo.

⁴¹ Dayon nagpangamuyo si Saul, “GINOO, Dios sang Israel, ipahibalo sa amon kon sin-o ang nakasala.” Kag paagi sa paggabot-gabot, si

Jonatan kag si Saul ang nagabutan nga nakasala kag indi ang mga tawo.

⁴² Dayon nagsiling si Saul, “Gabot-gabuti ninyo kon sin-o sa amon ni Jonatan ang nakasala.” Kag ang nagabutan amo si Jonatan.

⁴³ Dayon nagsiling si Saul kay Jonatan, “Ano ang imo ginhimo?” Nagsabat si Jonatan, “Gintumoy ko ang punta sang akon baston sa honey kag nagkaon ako sing diutay lang. Ti, kinahanglan gid bala nga patyon ako?”

⁴⁴ Nagsabat si Saul, “Huo! Kag kon indi ko ikaw pag-ipapatay, kabay pa nga silutan ako sang Dios sing puwerte gid.”

⁴⁵ Pero nagsiling ang mga tawo kay Saul, “Si Jonatan ang nagpadaog sa aton, kag karon patyon naton siya? Indi mahimo! Nagasumpa kami sa buhi nga GINOO nga indi gid siya maano,[‡] kay ang Dios ang nagbulig sa iya sa ginhimo niya subong.” Gani wala pagpatya si Jonatan, kay ginluwas siya sang mga tawo.

⁴⁶ Dayon nag-untat si Saul sa paglagas sa mga Filistinhon, kag nagbalik ang mga Filistinhon sa ila lugar.

⁴⁷ Sang naghari si Saul sa Israel, nagpakig-away siya sa ila mga kaaway sa palibot. Ang iya mga kaaway amo ang mga taga-Moab, mga taga-Ammon, mga taga-Edom, ang mga hari sang Zoba, kag ang mga Filistinhon. Bisan sin-o ang iya kontra ginalaglag niya.

⁴⁸ Maisog siya magpakig-away, kag napierdi niya ang mga Amaleknon. Sa sini nga paagi gin-

[‡] **14:45** *indi gid siya maano: sa literal, wala sing bisan isa sa iya mga buhok nga mahulog sa duta*

luwas niya ang mga Israelinhon sa kamot sang mga nagsalakay sa ila kag nagpanguha sang ila mga pagkabutang.

Ang Pamilya ni Saul

⁴⁹ Ang mga anak nga lalaki ni Saul amo si Jonatan, si Ishvi, kag si Malkishua. Ang iya mga anak nga babayi amo si Merab, ang magulang, kag si Mical, ang manghod.

⁵⁰ Ang asawa ni Saul amo si Ahinoam, nga anak ni Ahimaaz. Ang kumander sang iya mga soldado amo ang iya pakaisa nga si Abner, nga anak sang iya tiyo nga si Ner.

⁵¹ Ang amay ni Saul nga si Kish kag ang amay ni Abner nga si Ner mga anak ni Abiel.

⁵² Puwerte ang inaway sang mga *Israelinhon kag sang mga* Filistinhon sa bilog nga pagkabuhi ni Saul. Kon may makita si Saul nga maisog kag makusog nga tawo ginahimo dayon niya nga soldado.

15

Ginsikway sang Dios si Saul Bilang Hari

¹ Nagsiling si Samuel kay Saul, “Ako amo ang ginpadala sadto sang GINOO sa paghaplas sa imo sang lana sa pagpakita nga ikaw ang pinili nga hari sang iya katawhan nga mga Israelinhon. Gani pamatii ining mensahi sang GINOO nga Mak-agagahom:

² ‘Silutan ko ang mga Amaleknong tungod sa ila pagsalakay sa mga Israelinhon sang naghalin sila sa Egypt.

³ Gani karon, salakaya ang mga Amaleknon! Laglaga sing bug-os* ang tanan nga ara sa ila. Pamatya ang ila mga lalaki, mga babayi, mga kabataan, pati mga lapsag, mga baka, mga karnero, mga kanding, mga camel, kag mga donkey.”

⁴ Gani ginpatipon ni Saul ang mga soldado sa Telaim. May 200,000 ka soldado ang nagtipon, kag may 10,000 man nga halin sa Juda.

⁵ Dayon nagkadto sila ni Saul sa banwa sang Amalek, kag naghulat sila sa ililigan sang tubig sa pagsalakay.

⁶ Nagpadala si Saul sang sini nga mensahi sa mga Kenhanon: “Lakat kamo! Bayai ninyo ang mga Amaleknon para indi ko kamo paglaglagon upod sa ila, kay maayo kamo sa mga Israelinhon sang nagguwa sila sa Egypt.” Gani nagpalayo ang mga Kenhanon sa mga Amaleknon.

⁷ Dayon ginsalakay nila ni Saul ang mga Amaleknon sa Havila hasta sa Shur, sa east sang Egypt.

⁸⁻⁹ Ginlaglag nila sing bug-os ang tanan nga Amaleknon, pero si Agag ya nga ila hari wala nila pagpatya kundi ila lang ginbihag. Wala man nila pagpamatya ang pinakamaayo nga mga karnero kag mga baka, pati ang ila sini mga bata. Ang tanan nga maayo wala nila paglaglaga, pero ang mga pigaw kag indi mapuslan ginlaglag nila.

¹⁰ Karon nagsiling ang GINOO kay Samuel,

¹¹ “Naghinulsol ako nga ginhimo ko si Saul nga hari, tungod kay nagtalikod siya sa akon kag wala niya gintuman ang akon mga sugo.” *Pagkabati*

* **15:3** *Laglaga sing bug-os:* Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini.

sini ni Samuel, nangakig gid siya, gani nagpangamuyo siya sa GINOO sa bilog nga gab-i.

¹² Aga pa gid sang sunod nga adlaw, nagban-gon si Samuel kag naglakat sa pagpakigkita kay Saul. Pero may nagsiling sa iya, “Nagkadto si Saul sa Carmel sa pagpatindog didto sang monu-mento para sa iya kadunggan, kag pagkatapos nagkadto siya sa Gilgal.”

¹³ Ginkadtuan ni Samuel si Saul. Kag sang magkitaay sila, nagsiling si Saul sa iya, “Kabay pa nga pakamaayuhon ka sang GINOO! Gintuman ko ang sugo sang GINOO.”

¹⁴ Pero nagsiling si Samuel, “*Kon matuod nga gintuman mo ang sugo sang GINOO*, ti ngaa may nabatian ako nga mga karnero kag mga baka nga nagaima?”†

¹⁵ Nagsabat si Saul, “Mga pinakamaayo ina nga mga baka kag mga karnero nga gindala sang mga soldado halin sa mga Amaleknon. Wala nila ina pagpatya kay ihalad nila sa GINOO nga imo Dios, pero ang iban ginlaglag namon sing bug-os‡.”

¹⁶ Nagsiling si Samuel, “Tama na! Sugiran ko ikaw kon ano ang ginsiling sang GINOO sa akon kagab-i.” Nagsabat si Saul, “Sugiri ako.”

¹⁷ Nagsiling si Samuel, “Bisan ginkabig mo sadto ang imo kaugalingon nga kubos, ginpili ka gi-hapon sang GINOO nga mangin hari sang mga tribo sang Israel.

† 15:14 *nagaima*: ukon, *nagainga* ‡ 15:15 *ginlaglag namon sing bug-os*: Ang Hebreo nga pulong *sini* nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag *sini*.

¹⁸ Kag ginpadala ka niya sa isa ka misyon. Siling niya, ‘Laglag sing bug-os ang mga Amaleknon, ang malain nga katawhan. Magpakig-away ka sa ila hasta nga maubos sila pamatay.’

¹⁹ Pero ngaa wala ka magtuman sa GINOO? Ngaa nga nagdinaguso kamo sa pagpanguha sang ila mga pagkabutang? Ngaa ginhimo mo ining malain nga butang sa atubangan sang GINOO?”

²⁰ Nagsabat si Saul, “Pero gintuman ko ang GINOO. Ginhimo ko ang misyon nga ginhatag niya sa akon. Ginbihag ko si Agag nga hari sang mga Amaleknon, kag ginlaglag ko sing bug-os ang iya katawhan.

²¹ Pero nagdala ang akon mga soldado sang pinakamaayo nga mga karnero kag mga baka nga halin sa mga naagaw sa inaway, nga laglagon *kuntani* sing bug-os. Gindala nila ini diri sa Gilgal para ihalad sa GINOO nga imo Dios.”

²² Pero nagsabat si Samuel, “Mas malipay pa bala ang GINOO sa inyo mga halad sang sa inyo pagtuman sa iya? Ang pagtuman sa GINOO mas maayo pa sang sa paghalad. Ang pagpamati sa iya mas maayo pa sang sa paghalad sang tambok sang mga karnero.

²³ Ang pagrebelde sa GINOO pareho lang kalain sa pagkababaylan; kag ang pagkatig-a sing ulo pareho lang kalain sa pagsimba sa mga dios-dios. Tungod kay ginsikway mo ang sugo sang GINOO, ginsikway ka man niya bilang hari.”

²⁴ Dayon nagsiling si Saul kay Samuel, “Nakasala ako; ginsupak ko ang sugo sang GINOO kag ang imo mga ginsiling sa akon. Nahadlok ako sa mga tawo, gani ginpasundan ko lang sila.

²⁵ Pero karon, nagapakitluoy ako sa imo nga patawaron mo ako sa akon mga sala, kag mag-upod ka sa akon sa pagsimba sa GINOO.”

²⁶ Pero nagsiling si Samuel, “Indi ako mag-upod sa imo. Ginsikway mo ang sugo sang GINOO, gani ginsikway ka man niya bilang hari sang Israel.”

²⁷ Sang nagtalikod si Samuel sa paglakat, ginhawiran ni Saul ang punta sang iya bayo, kag nagisi ini.

²⁸ Nagsiling dayon si Samuel sa iya, “*Pareho man sini ang matabo sa imo*: kuhaon subong nga adlaw sang GINOO sa imo ang ginharian sang Israel kag ihatag sa imo kapareho nga Israelinhon nga mas maayo sang sa imo.

²⁹ Ang Dios nga ginapabugal sang Israel wala nagabutig kag wala nagabaylo ang iya hunahuna, kay indi siya tawo nga nagabaylo ang iya hunahuna.”

³⁰ Nagsabat si Saul, “Nakasala ako! Pero palihog padunggi ako sa atubangan sang mga manugdu-mala sang akon katawhan kag sa atubangan sang bilog nga Israel paagi sa pag-upod sa akon sa pagsimba sa GINOO nga imo Dios.”

³¹ Gani nag-upod si Samuel kay Saul, kag nagsimba si Saul sa GINOO.

³² Karon, nagsiling si Samuel, “Dal-a diri sa akon si Agag nga hari sang mga Amaleknnon.” Nagpalapit si Agag kay Samuel nga wala gid ginakulbaan. Nagahunahuna siya nga indi na siya pagpatyon. §

§ 15:32 nga wala gid ginakulbaan...pagpatyon: ukon, nga nagakurog sa kahadlok. Nagsiling siya sa iya kaugalingon, “Daw ano kapait ang mapatay!”

³³ Pero nagsiling si Samuel, “Subong nga madamo nga iloy ang nawad-an sang mga bata tungod sang imo pagpamatay, *patyon ko man ikaw para* ang imo iloy mawad-an man sang bata.” Gani ginpatay ni Samuel si Agag sa presensya sang GINOO sa Gilgal.

³⁴ Dayon nagbalik si Samuel sa Rama, kag si Saul ya nagpuli sa Gibeá.

³⁵ Halin sadto, wala na gid magpakigkita si Samuel kay Saul hasta sang napatay si Samuel, pero nagpangasubo gid siya kay Saul. Naghinul-sol ang GINOO nga ginhimo niya nga hari si Saul sa Israel.

16

Ginpili si David nga Mangin Hari

¹ Isa sadto ka tion, nagsiling ang GINOO kay Samuel, “Hasta san-o pa bala ang imo pagpangasubo kay Saul? Ginsikway ko na siya bilang hari sang Israel. Karon pun-a sang lana ang imo suludlan nga sungay sang sapat, kay pakadtuon ko ikaw kay Jesse nga taga-Betlehem. Ginpili ko na ang isa sang iya mga anak nga mangin hari.”

² Pero nagsiling si Samuel, “Paano ako makakadto didto? Kon mahibaluan ini ni Saul, patyon niya ako.” Nagsiling ang GINOO, “Magdala ka sang bataon nga babayi nga baka sa *Betlehem*, kag silingon mo ang mga tawo didto nga nagkadto ka sa paghalad sa GINOO.

³ Agdaha si Jesse sa imo paghalad, kag tudluan ko ikaw kon ano ang imo himuon. Itudlo ko sa imo ang tawo nga ginpili ko nga mangin hari. Dayon haplasan mo ang iya ulo sang lana.”

⁴ Gintuman ni Samuel ang ginsiling sang GINOO. Pag-abot niya sa Betlehem, ginsugata siya sang mga manugdumala sang banwa nga nagakurog sa kahadlok. Nagpamangkot sila, “Maayo bala ang tuyo mo sa pagkadto diri?”

⁵ Nagsabat si Samuel, “Huo, nagkadto ako diri sa paghalad sa GINOO. Magpakatinlo kamo kag mag-upod sa akon sa paghalad.” Dayon ginhimo ni Samuel ang seremonya nga para mangin matinlo si Jesse kag ang iya mga anak, kag gin-agda niya sila sa paghalad.

⁶ Sang pag-abot nila sa *ginahalaran*, nakita ni Samuel *ang isa sa mga anak ni Jesse nga* si Eliab, kag nagsiling siya sa iya kaugalingon, “Sigurado nga amo ini siya ang ginpili sang GINOO nga mangin hari.”

⁷ Pero nagsiling ang GINOO kay Samuel, “Indi pagbasihi ang iya hitsura ukon ang iya kataason. Ang matuod, wala ko siya ginpili. Kay ang akon pagtan-aw indi pareho sa pagtan-aw sang tawo. Ang tawo nagatan-aw lang sa hitsura, pero ako ya nagatan-aw sa tagipusuon.”

⁸ Dayon gintawag ni Jesse *ang iya anak nga* si Abinadab kag ginpakadto kay Samuel. Pero nagsiling si Samuel, “Indi siya ang ginpili sang GINOO.”

⁹ Dayon ginpakadto ni Jesse si Shama kay Samuel, pero nagsiling si Samuel, “Indi man siya ang ginpili sang GINOO.”

¹⁰ Sang napakadto na ni Jesse ang iya pito ka anak kay Samuel, nagsiling si Samuel sa iya, “Wala gid sing isa sa ila nga ginpili sang GINOO.”

¹¹ Dayon nagpamangkot si Samuel kay Jesse,

“Sila lang bala ang imo mga anak?” Nagsabat si Jesse, “May ara pa, ang kamanghuran, pero nagabantay siya sang mga karnero.” Nagsiling si Samuel, “Pakadtua siya diri, kay indi kita magpadayon sa aton buluhaton hasta indi siya magabot.”

¹² Gani ginpatawag ni Jesse si David, kag ginpakadto didto sa ila. Guwapo siya, manami ang iya mata, kag mapula-pula ang iya guya. Dayon nagsiling ang GINOO kay Samuel, “Haplasi siya sang lana kay siya ang akon napilian.”

¹³ Gani ginkuha ni Samuel ang lana kag ginhaplasan niya si David sa atubangan sang iya mga utod. Kag halin sadto nga adlaw gin-gamhan si David sang Espiritu sang GINOO. Nagpuli dayon si Samuel sa Rama.

Nag-alagad si David kay Saul

¹⁴ Karon naghalin ang Espiritu sang GINOO kay Saul, kag ginpaantos siya sang malain nga espiritu nga ginpadala sang GINOO.

¹⁵ Nagsiling ang mga suluguon ni Saul sa iya, “Ginapaantos ka sang malain nga espiritu nga ginpadala sang Dios.

¹⁶ Gani, Mahal nga Hari, tuguti kami nga magpangita sang makahibalo magtukar sang arpa, kay kon paantuson ka na gani sang malain nga espiritu nga ginpadala sang Dios, tukaron niya ang arpa kag magatawhay ang imo pamatyag.”

¹⁷ Gani nagsiling si Saul sa iya mga suluguon, “Sige, pangita kamo sang tawo nga maayo magtukar sang arpa kag dal-a siya diri sa akon.”

18 Nagsabat ang isa sa iya mga suluguon, “Nakita ko nga ang isa sa mga anak ni Jesse nga taga-Betlehem kahibalo magtukar sang arpa. Wala labot sina, maisog pa siya kag maayo magpakig-away. Guwapo siya kag maayo maghambal, kag ginabuligan siya sang GINOO.”

19 Gani nagpadala si Saul sang mga mensahero kay Jesse sa pagsiling sa iya nga pakadtuon niya didto ang iya anak nga si David nga manugbantay sang mga karnero.

20 Gani ginpadala ni Jesse si David kay Saul nga may dala nga *mga regalo*—isa ka donkey nga kargado sang tinapay, isa ka suludlan nga panit nga puno sang bino, kag isa ka bataon nga kanding.

21 Sang didto na si David kay Saul, nag-alagad siya sa iya. Nagustuhan gid siya ni Saul, kag ginhimo siya ni Saul nga manugdala sang iya armas.

22 Dayon nagpadala sang mensahi si Saul kay Jesse nga nagasiling, “Tuguti si David nga magpabilin sa pag-alagad sa akon, kay nagustuhan ko siya.”

23 Kada mag-abot kay Saul ang *malain nga* espiritu nga ginapadala sang Dios, ginakuha dayon ni David ang iya arpa kag ginatukar. Nagakaumpawan dayon si Saul kag nagahalin sa iya ang malain nga espiritu.

17

Si David kag si Goliath

1 Karon, gintipon sang mga Filistinhon ang ila mga soldado sa Soco nga sakop sang Juda, para

magpakig-away. Nagkampo sila sa Efes Damim, sa tunga-tunga sang Soco kag Azeka.

² Gintipon man ni Saul ang mga Israelinhon kag nagkampo sila malapit sa Kapatagan sang Elah. Nagpreparar sila sa pagpakig-away sa mga Filistinhon.

³ Nagtipon ang mga Filistinhon sa pihak nga bukid kag ang mga Israelinhon sa pihak man nga bukid, kag pulopatag sa tunga nila.

⁴ Karon, may isa ka tawo nga taga-Gat nga maayo mag-away. Ang iya ngalan si Goliat. Nagguwa siya sa kampo sang mga Filistinhon *kag nagpalapit sa kampo sang mga Israelinhon*. Sobra 9 feet* ang iya kataason.

⁵ Saway ang iya helmet, kag saway man ang iya panagang sa dughan nga nagabug-at sing mga 60 ka kilo.

⁶ Ang iya mga paa kag mga batiis may hapin nga saway, kag may nagasablay nga saway nga sibat sa iya likod.

⁷ Ang iya bangkaw mabug-at kag madamol;† ang punta lang sini nga salsalon nagabug-at sing mga pito ka kilo. Nagauna sa iya ang manugdala sang iya taming.

⁸ Nagpundo si Goliat kag nagsinggit sa mga Israelinhon, “Ngaa kinahanglan pa nga *tanang* kamo magpakig-away? *Isa lang* ako nga Filistinhon pero kamo nga mga suluguon ni Saul *madamo*. Magpili kamo sang isa ka tawo nga magpakig-away sa akon.

* **17:4** *Sobra 9 feet:* sa Septuagint, *Mga 6 feet kag 9 inches*

† **17:7** *mabug-at kag madamol:* sa literal, *pareho sa likisan sang manughabol*; sa English, *like a weaver's rod*

⁹ Kon mapatay niya ako, mangin ulipon ninyo kami, pero kon mapatay ko siya, mangin ulipon namon kamo kag mag-alagad kamo sa amon.

¹⁰ Karon, ginahangkat ko kamo! Pakadtua ninyo sa akon ang tawo nga magpakig-away sa akon.”

¹¹ Pagkabati sadto ni Saul kag sang mga Israelinhon, hinadlukan gid sila.

¹² Karon, may anak si Jesse nga si David. Si Jesse isa ka Efratanhon nga nagaestar sa Betlehem nga sakop sang Juda. Tigulang na siya sang panahon ni Saul. May walo siya ka anak nga lalaki.

¹³ Ang tatlo niya ka magulang nga anak nag-upod kay Saul sa inaway. Ang kamagulangan amo si Eliab, ang ikaduha si Abinadab, kag ang ikatlo si Shama.

¹⁴ Ang kamanghuran amo si David. Kag samtang nagaupod ang tatlo kay Saul sa pagpakig-away,

¹⁵ si David ya nagapulopauli sa Betlehem halin sa *kampo ni* Saul sa pagtatap sang mga karnero sang iya amay.

¹⁶ Sa sulod sang 40 ka adlaw ginahangkat ni Goliath ang mga Israelinhon adlaw-gab-i.

¹⁷ Isa sina ka adlaw, nagsiling si Jesse kay David, “Anak, magdali-dali ka kadto sa imo mga utod sa kampo kag dal-i sila sang mga tunga sa sako nga sinanlag nga uyas kag napulo ka bilog nga tinapay.

¹⁸ Dal-i man sang napulo ka keso ang kumander sang mga soldado. Usisaa kon kamusta na ang kahimtangan sang imo mga utod, kag magbalik ka diri nga may dala nga pamatuod nga maayo ang ila kahimtangan.

¹⁹ Didto sila subong sa Kapatagan sang Elah nga nagapakig-away sa mga Filistinhon kaupod kay Saul kag sa iban nga mga Israelinhon.”

²⁰ Gani sang sunod nga adlaw, aga pa gid nagbangon si David kag nagpreparar sang pagkaon nga iya dalal-on. Ginbilin niya ang mga karnero sa isa ka manugbantay, kag dayon naglakat siya suno sa ginsiling sang iya amay. Sang pag-abot niya sa kampo sang mga Israelinhon, nagapaguwa gid ang mga soldado nga nagasinggit sa pagpakig-away.

²¹ Kag sang ulihi nagaatubangay na ang mga Israelinhon kag ang mga Filistinhon nga handa na sa pag-inaway.

²² Ginbilin ni David ang iya mga dala sa nagadumala sang mga kinahanglanon sang mga soldado, kag nagdalagan siya sa ginaawayan kag ginkumusta ang iya mga utod.

²³ Samtang nagapakighambal siya sa ila, nagabanse si Goliat, ang maayo mag-away nga Filistinhon nga taga-Gat, kag ginhangkat naman niya ang mga Israelinhon. Kag nabatian ini ni David.

²⁴ Sang makita sang mga Israelinhon si Goliat, nagdinalagan sila sa puwerte nga kahadlok.

²⁵ Nag-estoryahanay sila, “Nakita bala ninyo ato nga tawo nga nagasalakay para hangkaton ang Israel? Pagahatagan sang hari sang dako nga premyo ang tawo nga makapatay sa iya. Kag indi lang ina, kundi ipaasawa pa niya ang iya anak sa iya, kag indi pagpabayaron ang ila pamilya sang buhis sa Israel.”

²⁶ Nagpamangkot si David sa mga tawo nga na-

gatindog malapit sa iya, “Sin-o gid bala inang Filistinhon, nga wala nagatuo sa Dios,[‡] para hangkaton ang mga soldado sang buhi nga Dios? Kag ano ang mabaton sang tawo nga makapatay sa iya para mauntat ang iya pagpakahuya sa Israel?”

²⁷ Ginsugid sang mga tawo sa iya ang ila ginahambalan parte sa premyo nga mabaton sang tawo nga makapatay kay Goliat.

²⁸ Sang mabatian ni Eliab, nga kamagulangan nga utod ni David, nga nagapakighambal si David sa mga tawo, nangakig gid siya. Nagsiling siya kay David, “Ngaa nagkadto ka diri? Sin-o ang ginpabantay mo sa aton mga karnero sa kamin-gawan nga pila na lang ka bilog? Nagahunahuna ka siguro nga daw si sin-o ka gid. Kalain sang imo batasan! Nagkadto ka diri para lang magtan-aw sang inaway.”

²⁹ Nagsiling si David, “Ngaa ano bala ang akon ginhimo? Nagpamangkot man lang ako!”

³⁰ Dayon gintalikdan siya ni David kag nag-atubang sa iban naman nga mga tawo kag nagpamangkot sang amo man gihapon nga pamangkot, kag amo man gihapon ang ila sabat sa iya.

³¹ Ang pagpangusisa ni David nakaabot kay Saul, gani ginpatawag siya ni Saul.

³² Pag-abot ni David, nagsiling siya kay Saul, “Wala sing isa nga dapat madulaan sang kaisog tungod sa sini nga Filistinhon. Ako nga imo alagad magapakig-away sa iya.”

³³ Nagsabat si Saul, “Indi ka makasarang sa pagpakig-away sa sina nga Filistinhon. Bata ka pa

[‡] **17:26** *wala nagatuo sa Dios: sa literal, wala matuli*

kag siya ya mangangaway na halin sang bata pa siya.”

³⁴ Pero nagsabat si David, “Sir, halin sang una, manugbantay ako sang mga karnero sang akon amay. Kon tabanon gani sang leon ukon bear ang karnero,

³⁵ ginalagas ko ini kag ginalampusan, kag ginakuha ang karnero. Kon magbato siya sa akon ginadakop ko siya sa liog[§] kag ginalampusan hasta nga mapatay.

³⁶ Nahimo ko ini sa leon kag sa bear, kag himuon ko man sa sinang Filistinhon nga wala nagatuo sa Dios,* tungod nga ginahangkat niya ang mga soldado sang buhi nga Dios.

³⁷ Ang GINOO nga nagluwas sa akon sa leon kag sa bear magaluwas man sa akon sa kamot sang sini nga Filistinhon.”

Nagsiling si Saul kay David, “Sige, lakat, kag kabay pa nga magaupod ang GINOO sa imo.”

³⁸ Ginpasuksok niya dayon kay David ang iya sulul-ubon para sa inaway—ang saway nga helmet kag ang panagang sa dughan.

³⁹ Gintaklos dayon ni David ang espada ni Saul kag nagtilaw sa paglakat-lakat tungod nga wala siya maanad sa sina nga mga sulul-ubon. Nagsiling siya kay Saul, “Indi ako makapakig-away nga may ginasul-ob nga pareho sini, kay wala ako maanad sini.” Gani gin-uba niya ato tanan.

⁴⁰ Dayon ginkuha niya ang iya sungkod, kag nagpulot sang lima ka mahining nga bato sa ilili-

[§] **17:35** *liog*: amo ini sa Septuagint. Sa Hebreo, *bungot* * **17:36** *wala nagatuo sa Dios*: sa literal, *wala matuli*

gan sang tubig kag ginsulod sa iya bag nga ginadala niya kon magbantay siya sang sapat. Ginadala niya ang iya labyog kag nagpalapit kay Goliat.

⁴¹ Nagapalapit man sa iya si Goliat nga nagauna sa iya ang manugdala sang iya armas.

⁴² Sang matalupangdan ni Goliat nga si David isa lang ka pamatan-on nga guwapo kag mapulapula sing guya, ginyaguta niya siya.

⁴³ Nagsiling siya kay David, “Ido bala ako nga gindalan mo ako sang lipak?” Kag ginpakamalaot niya si David sa ngalan sang iya mga dios.

⁴⁴ Dayon nagsiling siya, “Palapit diri, kay ipakaon ko ang imo bangkay sa mga pispis kag sa mapintas nga mga sapat!”

⁴⁵ Nagsabat si David, “Nagapalapit ka sa pagpakig-away sa akon nga may espada, bangkaw, kag sibat, pero nagapalapit ako sa pagpakig-away sa imo sa ngalan sang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sang mga soldado sang Israel nga imo ginahangkat.

⁴⁶ Sa sini nga adlaw, itugyan ka sang GINOO sa akon; patyon ko ikaw kag utdon ang imo ulo. Kag sa sini man nga adlaw ipakaon ko ang mga bangkay sang mga Filistinhon sa mga pispis kag sa mapintas nga mga sapat, kag mahibaluan sang bilog nga kalibutan nga may Dios ang Israel.

⁴⁷ Ang tanan nga nagatipon diri makahibalo nga makaluwas ang GINOOSA *iya katawhan* bisan wala sing espada ukon bangkaw, kay ang GINOO mismo amo ang magapakig-away, kag itugyan niya kamo tanan sa amon.”

⁴⁸ Samtang nagapalapit si Goliat sa iya, nagdalan si David sa pagsugata sa iya.

⁴⁹ Nagkuha si David sang bato sa iya bag, kag iya ini ginlabyog[†] kay Goliat, kag nagtupa ini sa iya agtang. Nagdulot gid ang bato sa iya agtang, kag natumba siya nga nagahapa sa duta.

⁵⁰ Gani nagdaog si David kay Goliat paagi lang sa labyog kag sa isa ka bato. Napatay niya si Goliat bisan wala siya sing espada.

⁵¹ Nagdalagan si David kay Goliat kag ginkuha niya ang espada sini, kag gin-utod ang iya ulo. Sang makita sang mga Filistinhon nga patay na ang ila soldado nga maayo mag-away, nagpalalagyo sila.

⁵² Dayon nag-abanse ang mga soldado sang Israel kag Juda nga nagasinggit, kag ginlagas nila ang mga Filistinhon hasta sa Gat[‡] kag Ekron. Naglalapta ang mga bangkay sang mga Filistinhon sa dalan sang Shaaraim pakadto sa Gat kag Ekron.

⁵³ Pagkatapos nila lagas sa mga Filistinhon, nagbalik sila kag ginpanguha nila ang mga nagkalabilin sa kampo sang mga Filistinhon.

⁵⁴ Ginkuha ni David ang ulo ni Goliat kag gindala sa Jerusalem, kag ginbutang niya sa iya tolda ang mga armas ni Goliat.

⁵⁵ Sadtong tion nga nakita ni Saul si David nga nagapalapit kay Goliat sa pagpakig-away, nagpamangkot siya kay Abner nga kumander sang mga soldado, “Abner, kay sin-o anak inang pamatanon?” Nagsabat si Abner, “Wala gid ako kahibalo, Mahal nga Hari.”

[†] **17:49** *ginlabyog*: sa iban nga Bisaya, *ginhabyog* [‡] **17:52** *Gat*: Amo ini sa Septuagint. Sa Hebreo, *pulopatag*.

⁵⁶ Nagsiling si Saul, “Usisaa kon kay sin-o siya anak.”

⁵⁷ Sang magbalik si David *sa ila kampo* matapos niya napatay si Goliat, gindala siya ni Abner kay Saul. Nagabitbit pa si David sang ulo ni Goliat.

⁵⁸ Nagpamangkot si Saul sa iya, “Toto, kay sin-o ka anak?” Nagsabat si David, “Anak ako sang imo sakop nga si Jesse nga taga-Betlehem.”

18

Nahisa si Saul kay David

¹ Matapos makahambalanay si David kag si Saul, nag-amigohay si David kag ang anak ni Saul nga si Jonatan. Palangga gid ni Jonatan si David pareho sang iya kaugalingon.

² Halin sadto wala na ginpapuli ni Saul si David sa ila balay.

³ Naghimo si Jonatan sang kasugtanan kay David *nga amiguhon niya siya hasta san-o*, tungod kay palangga gid niya si David pareho sang iya kaugalingon.

⁴ *Sa pagpamatuod sang iya promisa*, gin-uba niya ang iya pangguwa nga bayo kag ginhatag kay David, pati ang iya pangtabon nga panapton, espada, pana, kag paha.

⁵ Nagmadinalag-on si David sa mga ginpahimo sa iya ni Saul, gani ginhatagan siya ni Saul sang mataas nga rangko sa iya mga soldado. Nagus-tuhan ini sang tanan nga tawo pati man sang mga opisyal ni Saul.

⁶ Karon, sang nagapalauli na ang mga Israelin-hon matapos mapatay ni David si Goliat, ginsug-ata si Saul sang mga babayi nga halin sa tanan

nga banwa sang Israel. Malipayon sila nga nagakinanta kag nagasinaot nga may mga tamborin kag mga lira.

⁷ Amo ini ang ila kanta:

“Pila lang ka libo ang napatay ni Saul, pero kay David ya tignapulo ka libo.”

⁸ Naakig gid si Saul sang mabatian niya ang ila kanta. Nagsiling siya sa iya kaugalingon, “Nagasing sila nga tignapulo ka libo ang napatay ni David pero ang akon iya pila lang ka libo. Sa sunod himuon na nila siya nga hari.”

⁹ Gani halin sadto ginabantayan na sing maayo ni Saul si David tungod kay nahisa siya sa iya.

¹⁰⁻¹¹ Pagkadason nga adlaw, gin-gamhan si Saul sang malain nga espiritu nga ginpadala sang Dios, kag naghalambalanon siya sa sulod sang iya balay. Nagtukar si David sang arpa para kay Saul pareho sang iya masami nga ginahimo. Nagsiling si Saul sa iya kaugalingon samtang nagauyat siya sang bangkaw, “Bangkawon ko si David para magtapik siya sa dingding.” Kag ginbangkaw niya si David sing makaduha, pero nakalikaw si David.

¹² Nahadlok si Saul kay David kay ginaupdan sang GINOO si David, kag siya ya ginbayaan na sang GINOO.

¹³ Gani ginpapalayo niya si David sa iya, kag ginhimo niya siya nga kumander sang 1,000 ka soldado. Ginpanguluhan ni David ang mga soldado sa pagpakig-away.

¹⁴ Nagmadinalag-on siya sa tanan nga ginhimo niya tungod kay nagaupod ang GINOO sa iya.

¹⁵ Sang mahibaluan ni Saul nga madinalag-on si David, hinadlukan na gid siya tapat.

¹⁶ Pero naluyagan gid sang tanan nga taga-Israel kag taga-Juda si David, tungod kay ginapangu-luhan niya sila sa pagpakig-away.

¹⁷ Karon nagsiling si Saul kay David, “Handa ako nga ipaasawa sa imo ang akon kamagulangan nga anak nga si Merab sa kondisyon nga ipakita mo sa akon ang imo kaisog sa pagpakig-away para sa GINOO.” Sa hunahuna ni Saul nga sa sini nga paagi mapatay si David sang mga Filistinhon, kag indi na kinahanglan nga siya pa ang magpatay sa iya.

¹⁸ Pero nagsiling si David kay Saul, “Sin-o gid bala ako kag ang akon pamilya nga mangin umagad ako sang hari?”

¹⁹ Sang tion nga ipaasawa na si Merab kay David, ginpaasawa ni Saul si Merab kay Adriel nga taga-Mehola.

²⁰ Karon ang isa pa ka anak ni Saul nga babayi nga si Mical naluyag kay David. Kag sang ginsugiran si Saul parte sini, nalipay siya.

²¹ Nagsiling siya sa iya kaugalingon, “Ipaasawa ko si Mical kay David, kag himuon ko siya nga paon para mapatay si David sang mga Filistinhon.” Gani nagsiling si Saul kay David, “May kahigayunan ka pa nga mangin akon umagad.”

²² Sang ulihi ginsugo ni Saul ang iya mga alagad nga magpakig-estorya kay David sa sekreto, kag ihambal ini sa iya, “Nagustuhan ka gid sang hari kag sang tanan niya nga mga alagad. Gani mag-sugot ka na nga mangin iya umagad.”

²³ Sang ginhambal nila ini kay David, nagsiling siya, “Indi ako makasarang sa pagbayad kay Saul para mapangasawa ko ang iya anak. Imol lang ako kag indi gani kilala.”

24 Sang ginsugiran nila si Saul sang ginsiling ni David,

25 nagsiling si Saul, “Silinga ninyo si David nga ang akon lang kinahanglan bilang bayad sa pag-pangasawa sa akon anak amo ang panit sa punta sang kinatawo sang 100 ka Filistinhon,* bilang pagbalos ko sa ila nga akon mga kaaway.” Amo ato ang plano ni Saul para mapatay si David sa kamot sang mga Filistinhon.

26 Sang ginsugid ini sang mga alagad ni Saul kay David, nalipay siya nga mangin umagad sang hari. Gani sa wala pa mag-abot ang tion nga gintalana *ni Saul kay David*,

27 nagpakig-away si David kag ang iya mga tinawo sa mga Filistinhon kag nakapatay sila sang 200 ka Filistinhon. Ginpakuha niya dayon ang panit sa punta sang kinatawo sang mga Filistinhon kag gindala ini tanan sa hari, para mangin umagad siya sang hari. Gani ginpaasawa ni Saul ang iya anak nga si Mical kay David.

28 Sang mareyalisar ni Saul nga ang GINOO ngaupod kay David kag naluyag gid ang iya anak nga si Mical kay David,

29 hinadlukan na gid siya tapat kay David. Kag padayon nga kaaway niya si David samtang buhi pa siya.

30 Padayon nga nagpakig-away ang mga Filistinhon sa mga Israelinhon. Kag kada inaway, madinalag-on si David labaw sang sa iban nga

* **18:25** Ang buot silingon, patyon ni David ang mga Filistinhon kag ipakita niya kay Saul ang panit sa punta sang kinatawo sang 100 sa ila bilang ebidensya nga ginpatay matuod ni David ining wala matuli nga katawhan.

mga opisyal ni Saul. Gani nangin bantog gid si David.

19

Nagtinguha si Saul sa Pagpatay kay David

¹ Karon, ginsilingan ni Saul si Jonatan kag ang tanan niya nga alagad nga patyon si David. Pero palangga gid ni Jonatan si David,

² gani ginpaandaman niya si David. *Siling niya*, “Nagapangita sang kahigayunan ang akon amay sa pagpatay sa imo, gani mag-andam ka gid. Buwas sa aga magpanago ka kag indi ka maghalin,

³ *sa isa ka lugar sa sa uma*. Dal-on ko didto si tatay kag estoryahon ko siya parte sa imo. Dayon sugiran ko ikaw kon ano ang akon madiskobrehan.”

⁴ Gani *gindala ni Jonatan si Saul didto sa uma*, kag gindayaw ni Jonatan si David sa iya amay. Dayon nagsiling siya, “Tay,* indi pag-anha si David nga imo alagad. Wala man siya nakasala sa imo. Nakahimo pa gani siya sang dako nga kaayuhan sa imo.

⁵ Gintaya niya ang iya kabuhi sang ginpatay niya ang Filistinhon *nga si Goliath*, kag ginpadaog sang GINOO ang bilog nga Israel. Nakita mo ini kag nalipay ka gid. Ti ngaa gusto mo patyon ang isa ka inosente nga tawo pareho kay David nga wala man lang sing rason?”

⁶ Ginpamatian ni Saul si Jonatan kag nagpanumpa siya sa buhi nga GINOO nga indi niya pag-ipapatay si David.

* **19:4** *Tay: sa literal, Hari*

⁷ Sang ulihi gintawag ni Jonatan si David kag ginsugiran sang tanan nila nga ginhambalan ni Saul. Gindala niya dayon si David kay Saul, kag nag-alagad si David kay Saul pareho sang una.

⁸ Sang ulihi nag-inaway naman ang mga Filistinhon kag mga Israelinhon, kag ginpanguluhan ni David ang iya mga tinawo sa pagpakig-away. Puwerte gid ang pagsalakay nila ni David, gani nagpalalagyo ang mga Filistinhon.

⁹ Isa sina ka tion, gin-gamhan[†] si Saul sang malain nga espiritu nga ginpadala sang GINOO samtang nagapungko siya sa iya balay nga nagauyat sang iya bangkaw. Kag samtang nagatukar si David sang arpa,

¹⁰ gintinguhaan ni Saul nga itapik si David sa dingding paagi sa pagbangkaw sa iya. Pero naka-likaw si David. Dayon nagpalagyo si David sina nga gab-i.

¹¹ Nagpadala dayon si Saul sang mga tinawo sa pagbantay sa balay ni David kag sa pagpatay sa iya pagkaaga. Pero ginpaandaman si David ni Mical nga iya asawa, “Kon indi ka magpalagyo karon nga gab-i, buwas patyon ka.”

¹² Gani ginbuligan ni Mical si David nga makapanaog sa bintana, kag nagpalagyo si David.

¹³ Nagkuha dayon si Mical sang dios-dios kag ginpahigda sa hiligdaan. Ginhabulan niya ini kag ginbutangan sang bulbol sang kanding ang ulo.

¹⁴ Sang pag-abot sang mga tinawo nga ginpadala ni Saul sa pagdakop kay David, ginsilingan sila ni Mical nga nagamasakit si David.

[†] **19:9** *gin-gamhan: ukon, gin-gamhan naman*

¹⁵ *Sang ginsugid nila ini kay Saul*, ginpabalik sila ni Saul para tan-awon nila mismo si David, kag ginsilingan niya sila, “Dal-a ninyo siya diri sa akon nga nagahigda sa iya hiligdaan para patyon ko siya.”

¹⁶ Pero sang pagsulod nila *sa balay ni David*, nadiskobrehan nila nga ang nagahigda dios-dios gali nga may bulbol sang kanding sa ulo.

¹⁷ Nagsiling si Saul kay Mical, “Ngaa gindayaan mo ako kag ginpapalagyo ang akon kaaway?” Nagsabat si Mical, “Nagsiling siya sa akon nga patyon niya ako kon indi ko siya pagbuligan nga makapalagyo.”

¹⁸ Gani nakapalagyo si David kag nagkadto siya kay Samuel sa Rama, kag ginsugiran niya si Samuel sang tanan nga ginhimo ni Saul sa iya. Dayon nagkadto sila ni Samuel sa Nayot kag didto nagtiner.

¹⁹ May nakabalita kay Saul nga si David didto sa Nayot sa Rama.

²⁰ Gani nagpadala siya sang mga tawo sa pagdakop kay David. Pero *pag-abot nila*, nakita nila ang grupo sang mga propeta nga nagahalam-balanon, kag si Samuel ang nagapangulo sa ila. Dayon gin-gamhan sang Espiritu sang Dios ang mga tinawo ni Saul kag naghalambalanon man sila.

²¹ Sang mabatian ni Saul ang natabo, nagpadala pa gid siya sang mga tinawo *sa pagdakop kay David*. Pero *pag-abot nila*, naghalambalanon man sila. Nagpadala pa gid si Saul sang mga tawo sa ikatatlo nga tion, kag naghalambalanon man gihapon sila.

²² Sang ulihi si Saul na gid mismo ang nagkadto sa Rama. Pag-abot niya sa dako nga buho nga pulunduhan sang tubig didto sa Secu, nagpamangkot siya kon diin si Samuel kag si David. Ginsugiran siya nga didto sa Nayot.

²³ Pero samtang nagapakadto siya didto, ginghamhan man siya sang Espiritu sang Dios kag naghalambalanon siya hasta nakaabot siya sa Nayot.

²⁴ Sang didto na siya, gin-uba niya ang iya bayo kag naghalambalanon siya sa atubangan ni Samuel. Naghigda siya nga nagauba sa bilog nga adlaw kag gab-i. Amo ini ang rason kon ngaa nagpamangkot ang mga tawo, “Nangin propeta na bala si Saul?”

20

Si David kag si Jonatan

¹ Karon, nagpalagyo si David halin sa Nayot sa Rama kag nagkadto kay Jonatan kag nagpamangkot, “Ano bala ang sala nga nahimo ko sa imo amay nga gusto niya ako nga patyon?”

² Nagsabat si Jonatan, “Indi ka mapatay! Wala nagahimo sang bisan ano ang akon amay nga wala niya ginapahibalo sa akon, bisan indi ina importante. Kon nagtinguha gid man siya sa pagpatay sa imo, ginpahibalo niya kuntani ako. Gani indi ina matuod!”

³ Pero nagsiling si David, “Nahibaluan sang imo amay nga maayo ka sa akon, gani ginpakamaayo niya nga indi ka pagpahibaluon sang iya plano nga pagpatay sa akon kay basi maglain gid ang imo buot. Pero ginasiguro ko gid sa imo, kag sa

presensya sang buhi nga GINOO, nga ara ako sa peligro sang kamatayon.”

⁴ Nagsiling si Jonatan, “Himuon ko ang bisan ano nga ipahimo mo sa akon.”

⁵ Gani nagsiling si David, “Buwas Piesta sang Pag-umpisa sang Bulan, kag dapat ako magkaon upod sa imo amay. Pero tuguti ako nga maglakat kag magpanago sa uma hasta sa gab-i sang ikatatlo nga adlaw.

⁶ Kon pangitaon ako sang imo amay sugiri siya nga naglisensya ako sa imo nga magpuli sa amon sa Betlehem para makaupod ako sa bilog ko nga pamilya sa ila nga paghalad, nga ginahimo nila kada tuig.

⁷ Kon magsiling siya nga wala sing kaso, ti wala ako sing kulbaan. Pero kon magpangakig siya, sigurado gid nga may tuyo siya nga patyon ako.

⁸ Nagapangabay ako nga himuon mo ini nga kaayo sa akon bilang pamatuod sang imo kasug-tanan nga ginhimo sa akon sa presensya sang GINOO. Pero kon nakasala gid man ako, ikaw na mismo ang magpatay sa akon. Ngaa itugyan mo pa ako sa imo amay?”

⁹ Nagsabat si Jonatan, “Indi ina matabo! Kon sigurado ako nga ang akon amay may tuyo sa pagpatay sa imo ipahibalo ko gid ini sa imo.”

¹⁰ Nagpamangkot si David, “Sin-o ang magsugid sa akon kon mangakig ang imo amay?”

¹¹ Nagsiling si Jonatan, “Dali, malakat kita sa uma.” Gani naglakat sila.

¹² Nagsiling si Jonatan kay David, “Nagapromisa ako sa GINOO, ang Dios sang Israel, nga sa amo sini nga oras buwas ukon sa sunod nga adlaw,

makipag-estorya ako sa akon amay, kag kon maayo ang iya buot sa imo pahibaluon ko ikaw.

¹³ Pero kon may tuyo ang akon amay sa pagpatay sa imo, kag indi ko ikaw pagpahibaluon para makapalagyo ka, kabay pa nga silutan ako sang GINOO sing puwerte gid. Karon, kabay pa nga updan ka sang GINOO pareho sang iya pag-upod sadto sa akon amay.

¹⁴ Kag kabay pa nga samtang buhi pa ako, ipakita mo ang imo paghigugma sa akon pareho sang paghigugma sang GINOOSA *aton*. Kag kon patay na ako,

¹⁵ ipadayon mo gihapon ang imo paghigugma sa akon pamilya, bisan patyon pa sang GINOO ang tanan mo nga kaaway.”

¹⁶ Gani naghimo si Jonatan sang kasugtanan sa panimalay ni David, kag nagsiling siya, “Kabay pa nga ipalaglag ka sang GINOO sa imo mga kaaway kon indi mo pagtumanon ang akon pangabay.”*

¹⁷ Ginpasumpa liwat ni Jonatan si David sa pagpalangga sa iya, tungod kay palangga gid niya si David pareho sang iya kaugalingon.

¹⁸ Dayon nagsiling si Jonatan kay David, “Buwas Piesta sang Pag-umpisa sang Bulan, kag mahibaluon gid nga wala ka didto kay bakante ang imo pulungkuan.

¹⁹ Sa isa ka buwas, kon maggab-i na magkadto ka sa imo anay ginpanaguan sa uma. Didto ka maghulat sa may bato sang Ezel.

²⁰ Dayon magapana ako sang tatlo ka beses sa kilid sang sini nga bato nga daw may ginapana

* **20:16** *Indi klaro ang buot silingon sang Hebreo sa sini nga bersikulo.*

ako.

²¹ Padalaganon ko dayon ang isa ka bata kag ipapangita sa iya ang mga pana. Kon magsiling ako sa iya nga ara ang mga pana sa tupad niya, kag kuhaon niya ini kag dal-on sa akon, magguwa ka. Kay ginasiguro ko gid sa imo, sa presensya sang buhi nga GINOO, nga wala ka sing kahadlukan nga katalagman.

²² Pero kon magsiling ako sa bata nga ang mga pana sa unhan pa niya, nagakahulugan ina nga kinahanglan magpalagyo ka kay ginapapalagyo ka sang GINOO.

²³ Kag kon parte sa aton ginsumpaang dumduma nga ang GINOO amo ang aton saksi hasta san-o.”

²⁴ Gani nagpanago si David sa uma. Kag sang nag-abot ang adlaw sang Piesta sang Pag-umpisa sang Bulan, nagpungko si Haring Saul para magkaon.

²⁵ Didto siya nagpungko sa iya kinaandan nga pulungkuan malapit sa dingding. Si Jonatan nagpungko sa iya atubangan, kag si Abner sa iya tupad. Pero ang pulungkuan ni David bakante.

²⁶ Wala sing may ginsiling si Saul parte kay David sadto nga adlaw kay naghunahuna siya nga basi may nahimo si David nga nakapahigko sa iya, gani indi siya takos sa pagpartisipar sa piesta.

²⁷ Pero sang sunod nga adlaw, ang ikaduha nga adlaw sang bulan, bakante gihapon ang pulungkuan ni David. Gani nagpamangkot si Saul kay Jonatan, “Ngaa wala magkadto diri si David nga anak ni Jesse sa pagkaon kahapon hasta subong?”

²⁸ Nagsabat si Jonatan, “Naglisensya si David sa akon nga mapuli siya sa Betlehem.

²⁹ Kay nagsiling ang iya utod nga mag-upod gid siya sa ila pamilya sa paghalad, kag gusto niya makita ang iya mga paryente. Amo ina nga indi ninyo siya kaupod sa pagkaon.”

³⁰ Naakig gid si Saul kay Jonatan. Siling niya, “Dungol kag ritubado ka gid nga bata! Nahibaluan ko nga ginaapinan mo si David. Ginapakahuy-an mo lang ang imo kaugalingon kag ang imo iloy.

³¹ Samtang nagakabuhi si David, indi ka gid mangin hari. Karon, kuhaa siya kag dal-a diri sa akon, kay dapat siya mapatay.”

³² Nagpamangkot si Jonatan, “Ngaa bala dapat siya mapatay? Ano bala ang iya nahimo?”

³³ Pero ginbangkaw siya sang iya amay para patyon. Gani nahibaluan niya nga desidido gid ang iya amay sa pagpatay kay David.

³⁴ Naghalin si Jonatan sa lamisa sa puwerte nga kaakig, kag wala siya nagkaon sadto nga adlaw, tungod naglalin gid ang iya buot sa makahuluya nga pagtratar sang iya amay kay David.

³⁵ Pagkaaga, nagkadto si Jonatan sa uma sa pagpakigkita kay David. May upod siya nga bata nga lalaki.

³⁶ Nagsiling siya sa bata, “Dalagan ka kag pangitaa ang mga pana nga akon ipana.” Gani sang nagadalagan ang bata nagpana si Jonatan sa unhan niya.

³⁷⁻³⁸ Sang pag-abot sang bata sa gintup-an sang pana, nagsinggit si Jonatan, “Ara pa sa unhan mo

ang pana. Dasiga, kuhaa dayon!” Ginpulot sang bata ang pana kag nagbalik kay *Jonatan* nga iya amo.

³⁹ Wala gid sing inalung-ong ang bata kon ano ang kahulugan sadto. Si Jonatan lang gid kag si David ang nakahibalo.

⁴⁰ Dayon ginhatag ni Jonatan ang iya mga pana sa bata kag ginsilingan, “Dal-a ini pabalik sa banwa.”

⁴¹ Sang makalakat na ang bata, nagguwa si David sa bato nga iya ginapanaguan, kag nagluhod[†] siya kay Jonatan sing tatlo ka beses bilang *pagtahod* sa iya. Dayon naghaksanay[‡] sila kag naghilibion; si David gid ang puwerte maghibi.

⁴² Dayon nagsiling si Jonatan kay David, “Sige, maayo lang nga paglakat. Kag kabay pa nga buligan kita sang GINOO nga indi maguba ang aton ginsumpaan sa iya bilang mag-abyan hasta sa aton mga kaliwat.” Dayon naglakat si David, kag si Jonatan iya nagbalik sa banwa.

21

Nagkadto si David sa Nob

¹ Karon, nagkadto si David kay Ahimelec nga pari sa Nob. Nagkurog sa kahadlok si Ahimelec sang makita niya si David. Nagpamangkot si Ahimelec, “Ngaa isa ka lang?”

² Nagsabat si David, “May misyon ako diri halin sa hari, kag ginsilingan niya ako nga indi gid

[†] **20:41** *nagluhod*: ukon, *nagluhod nga ang iya guya nagaduot sa duta* [‡] **20:41** *naghaksanay*: sa Hebreo, *naghalok sa isa kag isa*

ako magpanugid parte sa sini nga misyon. Kon parte sa akon mga tinawo, ginsilingan ko sila nga magkitaay lang kami sa isa ka lugar.

³ Karon, may pagkaon ka bala dira? Palihog hatagi ako sing lima ka bilog nga tinapay ukon bisan ano lang.”

⁴ Nagsabat ang pari, “Wala ako sang ordinaryo nga tinapay, pero may tinapay diri nga ginhalad. Ihatag ko ini kon ikaw kag ang imo mga tinawo wala maghulid sa babayi *sa sini nga mga inadlaw*.”

⁵ Nagsabat si David, “Wala kami nagahulid sa babayi kon may misyon kami. Bisan ordinaryo lang nga misyon ang amon kadtuan kinahanglan nga mangin matinlo* kami. Ano na gid ayhan karon nga espesyal ini nga misyon.”

⁶ Gani tungod nga wala sing ordinaryo nga tinapay, ginhatag sang pari sa iya ang tinapay nga ginahalad sa presensya sang GINOO, nga ginkuha sa balaan nga lamisa† kag ginbayluhan dayon sang bag-o nga tinapay.

⁷ Natabuan nga ato didto ang suluguon ni Saul nga si Doeg nga Edomnon. Siya ang pangulo sang mga manugbantay sang kasapatan ni Saul. Didto siya kay may tulumanon siya sa GINOO.

⁸ Nagpamangkot si David kay Ahimelec, “May espada ukon bangkaw ka bala diri? Wala ako makadala sang akon espada ukon sang bisan ano nga armas tungod kay insigida ang sugo sang hari.”

* **21:5** *matinlo*: buot silingon, *takos nga magpartisipar sa mga seremonya sang ila relihiyon* † **21:6** *balaan nga lamisa*: sa literal, *presensya sang GINOO*

⁹ Nagsabat ang pari, “Ari diri ang espada ni Goliat nga Filistinhon nga imo ginpatay sa Kapatagan sang Elah. Naputos ini sang tela dira sa likod sang espesyal nga panapton[‡] *sang pari*. Kuhaa kon gusto mo kay wala na sing iban pa nga armas diri.” Nagsiling si David, “Ihatag ina sa akon. Wala na sing espada nga pareho sina.”

¹⁰ Gani nagpalagyo si David kay Saul kag nagkadto kay Haring Akish sang Gat.

¹¹ Nagsiling ang mga opisyal ni Akish sa iya, “Indi bala si David ini nga hari sang *ila* lugar? Indi bala siya ang ginapadunggan sang mga babayi samtang nagasaot sila kag nagakanta sang, ‘Pila lang ka libo ang napatay ni Saul, pero kay David ya tignapulo ka libo?’”

¹² Ginhunahuna ni David ang *ila* ginhambal, kag hinadlukan gid siya kay Haring Akish sang Gat.

¹³ Gani nagpabuang-buang si David samtang didto siya sa Gat. Nagpanguris-kuris siya sa mga puwertahan sang banwa, kag ginapatulo niya ang iya laway sa iya bungot.

¹⁴ Gani nagsiling si Akish sa iya mga opisyal, “Tan-awa ninyo! Buang ina nga tawo! Ngaa nga gindala ninyo siya sa akon?”

¹⁵ Damo na diri sang buang, ngaa gindala pa ninyo siya sa akon balay kag magbinuang sa akon atubangan?”

22

Nagkadto si David sa Adulam kag sa Mizpa

[‡] **21:9** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*

¹ Naghalin si David sa Gat kag nagkadto sa kuweba sang Adulam. Sang mabatian ini sang iya mga utod kag sang iban pa nga mga miyembro sang iya pamilya, nagkadto sila sa iya *sa pag-upod sa iya*.

² May mga tawo man nga nag-upod sa iya nga ara sa kalisod, ukon may utang, ukon diskontento sa ila kabuhi. Mga 400 ka tawo ang nag-upod kay David, kag siya ang ila nangin pangulo.

³ Halin didto nagkadto si David sa Mizpa nga sakop sang Moab kag nagsiling sa hari sang Moab, “Tugutan mo bala ang akon giniklanan nga magtiner anay diri hasta nga mahibaluan ko kon ano ang himuon sang Dios para sa akon?”

⁴ *Nagsugot ang hari*, gani ginbilin ni David ang iya giniklanan sa hari sang Moab samtang didto siya sa mabakod nga palanaguan.

⁵ Isa sina ka tion nagsiling si Propeta Gad kay David, “Indi ka na magtiner diri sa imo palanaguan. Magkadto ka sa Juda.” Gani naghalin si David kag nagkadto sa kagulangan sang Heret.

Ginpapatay ni Saul ang mga Pari sang Nob

⁶ Karon nabalitaan ni Saul nga natultulan na si David kag ang iya mga tinawo. Nagapungko sadto si Saul sa idalom sang kahoy nga tamarisko, didto sa bukid sang Gibeá. Nagauyat siya sang bangkaw, kag nagatindog sa iya palibot ang tanan niya nga opisyal.

⁷ Nagsiling si Saul sa ila, “Pamati kamo mga taga-Benjamin! Nagpromisa bala sa inyo si David nga hatagan niya kamo tanan sang mga uma kag mga talamnan sang ubas? Nagpromisa bala siya

sa inyo nga himuon niya kamo tanan nga kumander sang mga soldado?

⁸ Amo bala ina nga tanan kamo nagplano sing malain sa akon? Wala gid sing may nagsugid sa akon nga ang akon anak naghimo sang kasug-tanan kay David. Wala gid kamo nagakabalaka sa akon, kay wala sing may nagsugid sa akon nga gin-ganyat sang akon anak ang akon alagad nga si David sa pagpatay sa akon pareho sang iya ginatinguha karon.”

⁹ Isa sa mga nagatindog didto kaupod sang mga opisyal ni Saul amo si Doeg nga Edomnon. Nagsiling siya kay Saul, “Sang didto ako sa Nob, nakita ko si David nga nagkadto kay Ahimelec nga anak ni Ahitub.

¹⁰ Nagpamangkot si Ahimelec sa GINOO kon ano ang himuon ni David, kag ginhatagan pa niya si David sang pagkaon kag sang espada ni Goliat nga Filistinhon.”

¹¹ Ginpatawag dayon ni Saul ang pari nga si Ahimelec nga anak ni Ahitub, kag ang iya bilog nga pamilya nga mga pari sa Nob. Kag nagkadto sila tanan kay Saul.

¹² Pag-abot nila, nagsiling si Saul, “Pamati, Ahimelec!” Nagsabat siya, “Huo, Mahal nga Hari.”

¹³ Nagsiling si Saul sa iya, “Ngaa nga nagplano kamo ni David sing malain sa akon? Ginhatagan mo pa siya sang pagkaon kag espada, kag nagpamangkot ka pa sa Dios para sa iya. Karon nagakontra siya sa akon kag nagatinguha sa pagpatay sa akon.”

¹⁴ Nagsabat si Ahimelec sa hari, “Indi ina mahimo! Si David umagad mo, kag siya ang

pinakamatutom mo nga alagad. Wala labot sina, siya pa ang kapitan sang imo mga guwardya kag ginatahod siya sa imo panimalay.

¹⁵ Huo, nagpamangkot ako sa Dios para sa iya, kag indi lang subong, kundi sang una pa. Pero nagapakitluoy ako sa imo nga indi mo ako pag-akusaron kag ang akon pamilya, kay wala gid ako kahibalo parte sini nga mga hitabo.”

¹⁶ Pero nagsiling ang hari, “Mapatay ka gid, Ahimelec, kag ang imo bilog nga pamilya.”

¹⁷ Dayon ginsugo ni Saul ang mga guwardya sa iya tupad, “Patya ang mga pari sang GINOO kay nagaapin man sila kay David. Nahibaluan nila nga nagpalagyo si David pero wala gid sila magsugid sa akon.” Pero wala gid magtandog ang mga opisyal sang hari sa mga pari sang GINOO.

¹⁸ Gani ginmanduan sang hari si Doeg nga Edomnon nga siya ang magpatay sa mga pari, kag ginpamatay sila ni Doeg. Sadto nga adlaw 85 ka pari* ang ginpamatay ni Doeg.

¹⁹ Ginpapatay man ni Saul ang *tanang nga pumuluho sang Nob* nga banwa sang mga pari: ang mga lalaki, mga babayi, mga kabataan kag mga lapsag, pati mga baka, mga donkey, mga karnero, kag mga kanding.

²⁰ Pero nakapalagyo si Abiatar nga anak ni Ahimelec kag nag-upod kay David.

²¹ Ginsugiran niya si David nga ginpapatay ni Saul ang mga pari sang GINOO.

²² Nagsiling dayon si David kay Abiatar, “Sang makita ko sadto si Doeg sang nagkadto ako kay

* **22:18** *pari*: sa literal, *nagasuksok sang espesyal nga panapton sang pari*

Ahimelec, nahibaluan ko nga manugid gid siya kay Saul. Gani salabton ko ang pagkapatay sang imo bilog nga pamilya.

²³ Diri ka lang sa akon, kay isa lang ang gusto nga magpatay sa imo kag sa akon. Indi ka magkahadlok; indi ka maano diri upod sa akon.”

23

Ginluwas ni David ang Banwa sang Keila

¹ Sang ginsugiran si David nga ginasalakay sang mga Filistinhon ang Keila kag ginapanguha nila ang mga *trigo* sa linasan,

² nagpamangkot siya sa GINOO, “Salakayon ko bala ang mga Filistinhon?” Nagsabat ang GINOO sa iya, “Sige, salakaya sila kag luwasa ang Keila.”

³ Pero nagsiling ang mga tinawo ni David, “Nahadlok gani kami diri sa Juda, ano na gid ayhan kon magkadto pa sa Keila kag magpakig-away sa mga Filistinhon!”

⁴ Nagpamangkot liwat si David sa GINOO, kag nagsiling ang GINOO sa iya, “Magkadto ka sa Keila, kay padag-on ko ikaw kontra sa mga Filistinhon.”

⁵ Gani nagkadto si David kag ang iya mga tinawo sa Keila kag nagpakig-away sa mga Filistinhon. Madamo nga Filistinhon ang ila ginpamatay, kag ginpanguha nila ang ila kasapatan. Naluwas nila ang mga taga-Keila.

⁶ (Sang nagpalagyo si Abiatar kag nagkadto kay David sa Keila, gindala niya ang espesyal nga panapton* *sang pari*.)

* **23:6** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*. Sadto nga panahon ginagamit ini sa paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

Ginlagas ni Saul si David

⁷ May nakasugid kay Saul nga si David nagkadto sa Keila. Gani nagsiling si Saul, “Gintugyan siya sang Dios sa akon, kay daw sa ginpriso lang niya ang iya kaugalingon sa iya pagsulod sa banwa nga napalibutan sang pader.”

⁸ Ginpatipon dayon ni Saul ang tanan niya nga mga soldado sa pagkadto sa Keila para palibutan si David kag ang iya mga tinawo.

⁹ Sang mahibaluan ni David ang plano ni Saul, ginsilingan niya si Abiatar nga pari nga kuhaon ang espesyal nga panapton *sang pari*.

¹⁰ Nagsiling dayon si David, “O GINOO, Dios sang Israel, nabalitaan ko, nga imo alagad, nga nagplano si Saul sa pagkadto diri sa Keila sa paglaglag sini nga banwa tungod sa akon.

¹¹ Magakadto bala diri si Saul suno sa akon nabatian? Itugyan bala ako sang mga pumuluyo sang Keila kay Saul? O GINOO, Dios sang Israel, sugiri ako nga imo alagad.” Nagsabat ang GINOO, “Huo, makadto si Saul.”

¹² Nagpamangkot *liwat* si David, “Itugyan bala ako kag ang akon mga tinawo sang mga pumuluyo sang Keila kay Saul?” Nagsabat ang GINOO, “Huo, itugyan nila kamo.”

¹³ Gani naghalin sa Keila si David kag ang iya 600 ka tinawo, kag nagsaylo-saylo sila sang lugar. Sang nabalitaan ni Saul nga nagpalagyo si David halin sa Keila, wala na siya magkadto didto.

¹⁴ Nagpanago si David sa mga kuta sa kabukiran sang kamingawan sang Zif. Adlaw-adlaw ginapangita siya ni Saul, pero wala gid siya gintugyan sang Dios kay Saul.

¹⁵ *Isa sina ka adlaw*, samtang didto si David sa Horesh sa kamingawan sang Zif, nabalitaan niya nga nagapakadto didto si Saul sa pagpatay sa iya.

¹⁶ Nagkadto didto si Jonatan sa iya sa Horesh sa pagpabakod sa iya nga buligan siya sang Dios.

¹⁷ Nagsiling si Jonatan, “Indi ka magkahadlok kay ang akon amay indi makatandog sa imo. Nahibaluan mismo sang akon amay nga mangin hari ka sang Israel, kag mangin ikaduha lang ako sa imo.”

¹⁸ Naghimo dayon sila nga duha sang kasug-tanan sa presensya sang GINOO. Dayon nagpuli si Jonatan, pero si David ya nagpabilin sa Horesh.

¹⁹ Karon, may mga taga-Zif nga nagkadto kay Saul sa Gibeon kag nagsiling, “Si David nagapanago sa amon didto sa mga kuta sa Horesh sa kabukiran sang Hakila, sa south sang Jeshimon.

²⁰ Gani, Mahal nga Hari, kadto ka didto kon san-o ang gusto mo kay bahala na kami sa pagtugyan sa iya sa imo.”

²¹ Nagsabat si Saul, “Pakamaayuhon kamo sang GINOO sa inyo pagkabalaka sa akon.

²² Sige, puli na kamo kag siguruha ninyo kon diin siya permi nagakadto kag kon sin-o ang nakakita sa iya didto, kay nahibaluan ko nga maayo gid siya magpadihot.

²³ Hibalua ninyo ang tanan nga lugar nga iya ginapanaguan, kag balik kamo diri sa akon kon sigurado gid. Dayon maupod ako sa inyo; kag kon ara pa siya sa isa ka lugar pangitaon ko siya bisan latason ko pa ang bilog nga duta sang Juda.”

²⁴ Gani nag-una sila kay Saul sa Zif.

Karon, didto si David kag ang iya mga tinawo sa kamingawan sang Maon sa Kapatagan sang Jordan,[†] sa south sang Jeshimon.

²⁵ Pag-abot ni Saul kag sang iya mga tinawo sa Zif, ginpangita nila si David. Sang mahibaluan ini ni David, nagpanago siya sa dako nga bato sa kamingawan sang Maon, kag didto siya nagtiner. Sang mabalitaan ini ni Saul, nagkadto siya sa kamingawan sang Maon sa pagpangita kay David.

²⁶ Si Saul *kag ang iya mga tinawo* didto sa pihak nga kilid sang bukid, kag si David ya kag ang iya mga tinawo sa pihak man nga kilid sang bukid nga nagadali-dali sa pagpalagyo kay Saul. Sang malapit na lang maabtan ni Saul kag sang iya mga tinawo si David kag ang iya man mga tinawo,

²⁷ may mensahero nga nagpalapit kay Saul kag nagsiling, “Dali, balik anay! Kay ginasalakay sang mga Filistinhon ang *aton* nasyon.”

²⁸ Gani nag-untat si Saul sa paglagas kay David kag nagbalik siya sa pagpakig-away sa mga Filistinhon. Tungod nga sa sina nga lugar nagsipak si David kag si Saul, ang ina nga lugar gintawag nga “Bato nga Ginsipakan.”

²⁹ Halin didto, nagtaklad si David sa mga kuta sang En Gedi kag didto nagtiner.

24

Wala Pagpatya ni David si Saul

¹ Sang pagbalik ni Saul halin sa pagpakig-away sa mga Filistinhon, ginsugiran siya nga didto si David sa kamingawan sang En Gedi.

[†] **23:24** *Kapatagan sang Jordan: sa Hebreo, Araba*

² Gani nagpili siya sang 3,000 ka tawo halin sa bilog nga Israel kag naglakat sa pagpangita kay David kag sa iya mga tinawo malapit sa kabatuan nga ginatineran sang talunon nga mga kanding.

³ Nakaabot si Saul sa toril sang mga karnero sa higad sang dalan, nga sa diin may kuweba didto. Nagsulod si Saul sa kuweba sa pagpamuson. Didto gali sa sulod nga parte sang kuweba nagapanago si David kag ang iya mga tinawo.

⁴ Nagsiling ang mga tinawo ni David sa iya, “Amo na gid ini ang tion nga ginsiling sang GINOO nga igatugyan niya sa imo ang imo kaaway kag bahala ka kon ano ang imo gusto nga himuon sa iya.” Dayon hinay-hinay nga nagpalapit si David kay Saul kag gin-utod niya ang punta sang bayo ni Saul nga wala niya mabatyagi.

⁵ Pero pagkatapos sadto ginkonsensya si David sa iya nga pag-utod sang punta sang bayo ni Saul.

⁶ Nagsiling siya sa iya mga tinawo, “Kabay pa nga indi magtugot ang GINOO nga maghimo ako sing malain sa akon agalon, ang ginpili sang GINOO nga maghari.”

⁷ Sa sining ginhambal ni David ginsabdong niya ang iya mga tinawo, kag wala niya sila pagtuguti nga salakayon si Saul. Naghalin si Saul sa kuweba kag naglakat.

⁸ Dayon nagguwa si David sa kuweba kag gintawag si Saul, “Mahal nga Hari!” Sang magbali si Saul, nagluhod si David bilang pagtahod sa iya.

⁹ Nagsiling dayon si David kay Saul, “Ngaa nagapati ka sa mga tawo nga nagasiling sa imo nga

nagatinguha ako sa pagpatay sa imo?

¹⁰ Nakita mo mismo subong nga adlaw kon paano ka gintugyan sang GINOO sa akon didto sa sulod sang kuweba. Ginsilingan ako sang iban ko nga mga tinawo nga patyon ka, pero wala ko ikaw pagpatya. Nagsiling ako sa ila nga indi ko pag-anhon ang akon agalon tungod kay ginpili siya sang GINOO nga maghari.

¹¹ Amay, tan-awa ang parte sang imo bayo nga akon ginauyatan. Gin-utod ko ang punta sang imo bayo pero wala ko ikaw pagpatya. Nagapamatuod ini nga wala ako sing tuyo sa paghalit sa imo ukon sa pagrebelde sa imo. Wala ako nakasala sa imo pero ginatinguhaan mo ako nga patyon.

¹² Kabay pa nga ang GINOO amo ang magahukom sa aton nga duha, kag kabay pa nga balusan niya ikaw sa imo malain nga ginahimo sa akon. Pero ako indi gid mag-ano sa imo,

¹³ pareho sang hulubaton nga nagasiling, 'Ang malain lang nga tawo ang nagahimo sang malain.' Gani indi gid ako mag-ano sa imo.

¹⁴ Ikaw nga hari sang Israel nagahingabot gid sa akon. Ngaa, sin-o gid bala ako? Pareho man lang ako sa patay nga ido ukon bitik.

¹⁵ Kabay pa nga ang GINOO amo ang magahukom sa aton kag magdesisyon kon sin-o ang may sala sa aton nga duha. Kabay pa nga talupangdon niya ako kag apinan kag luwason sa imo mga kamot."

¹⁶ Pagkatapos hambal ni David, nagsiling si Saul, "Ikaw gid bala ina David, anak ko?" Kag naghibi siya sing tudo.

¹⁷ Nagsiling pa gid siya, “Mas matarong ka sang sa akon. Gintratar ko ikaw sing malain, pero ako gintratar mo sing maayo.

¹⁸ Ginpakita mo sa akon subong nga adlaw ang imo kaayo. Gintugyan ako sang GINOO sa imo, pero wala mo ako pagpatya.

¹⁹ Ang iban ya kon makita nila ang ila kaaway, wala nila ini ginapabay-an nga makapalagyo. Kabay pa nga balusan ka sang GINOO sa kaayo nga ginpakita mo sa akon subong nga adlaw.

²⁰ Nahibaluan ko nga mangin hari ka gid, kag ang ginharian sang Israel mangin mabakod sa imo paggahom.

²¹ Karon, magsumpa ka sa akon sa ngalan sang GINOO nga indi mo pagpamatyon ang akon mga kaliwat, para indi madula ang ngalan sang akon pamilya.”

²² Gani nagsumpa si David kay Saul. Dayon nagpuli si Saul, pero si David ya kag ang iya mga tinawo nagbalik sa ila palanaguan.

25

Si David, si Nabal, kag si Abigail

¹ Karon napatay si Samuel, kag ang tanan nga Israelinhon nagtipon kag nagpangasubo sa iya. Ginlubong nila siya sa iya banwa sa Rama.

Pagkatapos sadto, nagsaylo si David sa kamin-gawan sang Maon.*

² Didto sa Maon may isa ka tawo nga manggara-non gid, nga may duta† sa Carmel. May 1,000

* **25:1** *Maon*: Amo ini sa iban nga mga kopya sang Septuagint. Sa Hebreo, *Paran*. † **25:2** *duta*: ukon, *mga pagkabutang*

siya ka kanding kag 3,000 ka karnero nga iya ginapaguntingan sa Carmel.

³ Ang iya ngalan amo si Nabal nga halin sa kaliwat ni Caleb, kag ang iya asawa amo si Abigail. Maalam kag guwapa si Abigail, pero si Nabal iya dali mangakig kag malain sing batasan.

⁴ Karon, sang didto si David sa kamingawan, nabalitaan niya nga nagapagunting si Nabal sang iya mga karnero.

⁵⁻⁶ Gani nagpadala siya sang napulo ka tawo sa Carmel. Ginsugo niya sila nga ihambal ini nga mensahi kay Nabal: “Kamusta! Kabay pa nga maangkon mo ang malawig nga kabuhi. Kag kabay pa nga maayo ang imo kahimtangan kag ang kahimtangan sang imo bilog nga panimalay kag sang tanan nga ara sa imo.

⁷ Nakabalita ako nga nagapagunting ka sang imo mga karnero. Sang kaupod namon ang imo mga manugbantay sang karnero sa Carmel, wala namon sila pagpintasi kag wala sing may nadula sa ila.

⁸ Pamangkuta bala sila, kag sugiran ka nila. Karon, nagapangabay ako nga pakitaan mo sang kaayo ang akon mga tinawo, kay piesta man subong. Kabiga ako nga imo anak kag ang akon mga suluguon nga imo mga suluguon; hatagi kami sang bisan ano nga gusto mo ihatag sa amon.”

⁹ Gani pag-abot sang mga tinawo ni David kay Nabal, ginhambal nila ang mensahi ni David. Dayon naghulat sila.

¹⁰ Siling ni Nabal sa mga tinawo ni David, “Sino bala ining si David nga anak ni Jesse? Subong

nga mga inadlaw madamo nga suluguon ang nagapalagyo sa ila amo.

¹¹ Ngaa ihatag ko sa inyo ang akon tinapay kag tubig kag ang karne sang sapat nga akon ginpaihaw para sa mga manuggunting sang akon mga karnero? Wala gani ako kahibalo kon sa diin kamo naghaling.”

¹² Nagbalik ang mga tinawo ni David kag ginsugid nila sa iya ang ginsiling ni Nabal.

¹³ Dayon nagsiling si David sa iya mga tinawo, “Itaklos ang inyo mga espada!” Gani gintaklos nila ang ila mga espada, kag amo man ang ginhimo ni David. Mga 400 ka tawo ang nag-upod kay David. Nagpabilin ang 200 sa pagbantay sang mga kargaminto.

¹⁴ Karon, ang isa sa mga suluguon ni Nabal nagsiling kay Abigail nga asawa ni Nabal, “Nagpadala diri si David sang mga mensahero halin sa kamingawan, kag nagpangamusta pa sila kay Nabal nga amon amo, pero gin-insulto lang niya sila.

¹⁵ Maayo gid ato nga mga tawo sa amon; wala nila kami pag-anha. Kag sa bilog nga tiyempo nga didto kami sa uma malapit sa ila, wala gid sang may nadula sa amon.

¹⁶ Ginproteksyunan nila kami adlaw-gab-i sang nagabantay kami sang mga karnero.

¹⁷ Karon maghunahuna ka kon ano ang imo mahimo, tungod kay magaabot ang katalagman sa imo bana kag sa iya bilog nga panimalay. Puw-erte sa iya kalaot, gani wala gid sing may mangahas nga mag-estorya sa iya.”

¹⁸ Wala na mag-usik sang tiyempo si Abigail. Nagpakuha siya sang 200 ka bilog nga tinapay, duha ka suludlan nga panit nga puno sang bino, lima ka gin-ihaw nga karnero, mga isa ka sako nga sinanlag nga uyas, 100 ka hakop sang pasas, kag 200 ka hakop sang binulad nga higos.[‡] Dayon ginpakarga niya ini sa mga donkey,

¹⁹ kag ginsilingan ang iya mga suluguon, “Mag-una kamo; masunod lang ako sa inyo.” Pero wala niya ginsugiran ang iya bana nga si Nabal.

²⁰ Samtang nagasakay si Abigail sa iya donkey kag nagapaliko sa kilid sang bukid, nakita niya nga nagapadulong si David kag ang iya mga tinawo pakadto sa iya.

²¹ Wala pa lang dugay nga nagsiling si David, “Wala sing pulos ang pagbantay ko sang mga pagkabutang ni Nabal sa kamingawan para wala sing may madula. Ang kaayo nga ginpakita ko sa iya ginbalusan niya sang kalain.

²² Kabay pa nga silutan ako sang Dios sing puwerte gid kon indi ko maubos pamatay hasta sa aga ang tanan nga lalaki nga sakop niya.”

²³⁻²⁴ Sang makita ni Abigail si David, nagdali-dali siya panaog sa iya donkey kag nagluhod kay David *bilang pagtahod sa iya*. Nagsiling siya, “Palihog, sir, pamatii ako. Ako na lang ang basula.

²⁵ Kabay nga indi mo pagsapakon ang malain nga si Nabal. Bagay gid sa iya ang iya ngalan nga Nabal, nga ang buot silingon ‘uang-buang.’ Sir, ako ya wala gid makakita sa mga tawo nga imo ginpadala.

[‡] **25:18** *higos*: ang bunga sang kahoy nga higerá (ukon, fig tree)

²⁶ “Karon, ginpunggan ka sang GINOO sa pagbalos kag sa pagpamatay. Ginasumpa ko sa buhi nga GINOO kag sa imo nga kabay pa nga ang imo mga kaaway kag ang tanan nga gusto maghalit sa imo mangin pareho ang ila dangatan kay Nabal.

²⁷ Kon mahimo, sir, batuna ini nga mga regalo nga akon gindala sa imo, kag ihatag sa imo mga tinawo.

²⁸ Palihog patawara ako sa akon mga kakulangan. Sigurado gid nga paharion ka sang GINOO kag ang imo mga kaliwat, tungod nga nagapakig-away ka para sa iya. Kabay pa nga wala sing malain nga matabo sa imo samtang nagakabuhi ka.

²⁹ Bisan may maglagas sa pagpatay sa imo, tipigan ka gihapon sang GINOO nga imo Dios pareho sa tawo nga nagatipig sang malahalon nga butang. Pero ang imo mga kaaway ipanglabiyog pareho sang paglabiyog sang isa ka tawo sang bato.

³⁰ Kon matuman na ang tanan nga maayo nga mga butang nga ginpromisa sang GINOO sa imo, kag mangin hari ka na sang Israel,

³¹ indi ka pagkonsensyahan tungod nga wala ka nagbalos kag nagpamatay nga wala sing kabang-danan. Kag kon pakamaayuhon ka sang GINOO palihog indi ako pagkalimti.”

³² Nagsiling si David kay Abigail, “Dalayawon ang GINOO, ang Dios sang Israel, nga nagpadala sa imo subong nga adlaw sa pagpakigkita sa akon.

³³ Salamat sa Dios sa imo maayo nga panghuhuna kag sa pagpugong sa akon sa pagbalos kag pagpamatay sa sini nga adlaw.

³⁴ Kon wala ka nagdali-dali sa pagpakigkita sa akon, wala kuntani sing may nabilin nga buhi sa

mga tinawo ni Nabal pagkaaga. Kay amo ina ang akon ginsumpa sa buhi nga GINOO, ang Dios sang Israel, nga nagpugong sa akon sa paghimo sang malain sa imo.”

³⁵ Ginbaton ni David ang mga regalo ni Abigail kag nagsiling, “Magpuli ka kag indi na magpalibog, kay tumanon ko ang imo pangabay.”

³⁶ Sang pag-abot ni Abigail sa ila balay, nagapapunsyon si Nabal nga daw sa hari. Malipayon gid siya kag puwerte kahubog. Gani wala siya pagsugiri ni Abigail hasta mag-aga.

³⁷ Sang naumpawan na siya sang aga, ginsugiran siya ni Abigail sa natabo. Gin-atake siya sa tagipusuon kag indi na siya makahulag.

³⁸ Pagkaligad sang napulo ka adlaw, ginpagrabe pa gid siya sang GINOO kag napatay siya.

³⁹ Sang mabatian ni David nga napatay si Nabal, nagsiling siya, “Dalayawon ang GINOO! Siya ang nagbalos kay Nabal sa iya pag-insulto sa akon, kag ginlikaw niya ako sa pagbalos. Ginsilutan niya si Nabal sa iya malain nga ginhimo sa akon.”

Dayon nagpadala si David sang mga mensahero sa pagpangabay kay Abigail nga pangasawon niya siya.

⁴⁰ Pag-abot sang mga mensahero ni David sa Carmel, nagsiling sila kay Abigail, “Ginpakadto kami ni David sa imo sa pagdala sa imo sa iya para mangin asawa niya.”

⁴¹ Nagluhod si Abigail bilang pagtahod sa ila kag nagsiling, “Huo, sugot ako. Handa ako sa pag-alagad sa iya bisan pa sa iya mga ulipon.”§

§ 25:41 bisan pa sa iya mga ulipon: sa literal, kag sa paghugas sang mga tiil sang iya mga ulipon

⁴² Nagdali-dali dayon si Abigail sa pagsakay sa donkey kag nag-upod sa mga mensahero ni David. Gindala niya ang lima niya ka suluguon nga babayi. Kag nanging asawa siya ni David.

⁴³ Ginpangasawa man ni David si Ahinoam nga taga-Jezreel, kag sila nga duha iya asawa.

⁴⁴ Ang iya asawa anay nga si Mical ginpaasawa ni Saul sa kay Paltiel nga taga-Galim, nga anak ni Laish.

26

Wala Liwat Pagpatya ni David si Saul

¹ Isa sina ka adlaw, may mga taga-Zif nga nagkadto kay Saul sa Gibeon kag nagsiling, “Si David nagapanago sa kabukiran sang Hakila, nga nagaatubang sa Jeshimon.”

² Gani nagkadto si Saul sa kamingawan sang Zif sa pagpangita kay David. Gin-upod niya ang iya 3,000 ka tinawo nga iya ginpili sa Israel.

³ Nagkampo sila sa higad sang dalan sa bukid sang Hakila, nga nagaatubang sa Jeshimon. Si David ya nagtiner sa kamingawan. Sang mabalitaan ni David nga ginsunod siya didto ni Saul,

⁴ nagpadala siya sang mga espiya, kag nahibaluan niya nga nag-abot gid man si Saul.

⁵ Dayon nagkadto si David sa lugar nga ginkampuhan ni Saul. Nakita niya nga nagakatulog si Saul kag si Abner nga anak ni Ner, nga kumander sang mga soldado. Ginapalibutan si Saul sang mga soldado.

⁶ Nagpamangkot si David kay Ahimelec nga Hithanone kag kay Abishai nga anak ni Zeruya kag utod ni Joab, “Sin-o bala sa inyo ang maupod sa

akon sa pagsulod sa kampo ni Saul?” Nagsabat si Abishai, “Ako ang maupod.”

⁷ Gani sang sina mismo nga gab-i, naglakat si David kag si Abishai sa kampo ni Saul, kag nakita nila si Saul nga nagakatulog, nga ang iya bangkaw natibsok sa duta malapit sa iya ulohan. Si Abner kag ang mga soldado nagakatulog man sa iya palibot.

⁸ Nagsiling si Abishai kay David, “Gintugyan na sang Dios sa imo ang imo kaaway subong nga adlaw. Karon tuguti ako nga bun-on ko siya sang bangkaw. Patapikon ko siya sa duta sa isa lang ka pagbuno.”

⁹ Pero nagsiling si David kay Abishai, “Indi siya pagpatya! Kay silutan gid sang GINOO ang magpatay sa iya pinili nga hari.

¹⁰ Ginasiiguro ko gid sa imo, sa presensya sang buhi nga GINOO, nga ang GINOO mismo ang magpatay sa iya, ukon mapatay siya sa natural nga kamatayon ukon sa inaway.

¹¹ Pero indi magtugot ang GINOO nga ako ang magpatay sa iya pinili nga hari. Kuhaon ta lang ang bangkaw kag ang suludlan sang tubig nga ara sa iya ulohan, kag maglakat.”

¹² Gani ginkuha ni David ang bangkaw kag ang suludlan sang tubig nga ara sa ulohan ni Saul, kag naglakat sila. Wala gid sing may nakakita ukon nakahibalo sa natabo; wala gid sing may nakabugtaw sa ila tungod kay ginpahamuok sang GINOO ang ila pagtulog.

¹³ Dayon nagkadto sila ni David sa pihak sang *kapatagan* kag nagtindog sa ibabaw sang bukid nga malayo-layo diutay sa kampo nila ni Saul.

¹⁴ Nagsinggit si David sa ila ni Abner, nga kumander sang mga soldado ni Saul, “Abner, mabastian mo bala ako?” Nagsabat si Abner, “Sin-o ka? Ano ang kinahanglan mo sa hari?”

¹⁵ Nagsabat si David, “Indi bala nga ikaw ang labing maisog nga tawo sa Israel? Ngaa wala mo pagbantayi ang hari nga imo agalon? May nagkadto dira sa pagpatay sa iya!

¹⁶ Indi maayo ining imo pagpabaya sa hari. Nagasumpa ako sa buhi nga GINOO nga dapat ka mapatay kag ang imo mga tinawo, kay wala ninyo pagbantayi ang inyo agalon, ang pinili nga hari sang GINOO. Tan-awa kon makita mo pa ang bangkaw sang hari kag ang suludlan sang tubig nga ara sadto sa iya ulohan.”

¹⁷ Nakilala ni Saul ang tingog ni David, gani nagsiling siya, “David, anak, ikaw bala ina?” Nagsabat si David, “Huo ako ini, Mahal nga Hari.

¹⁸ Ngaa bala nga ginalagas mo ako nga imo alagad? Ano bala ang nahimo ko nga malain?

¹⁹ Mahal nga Hari, pamatii ang akon isiling. Kon ang GINOO amo ang nagtulod sa imo sa pagpatay sa akon, kabay pa nga *kaluoyan niya ako paagi sa pagbaton sang akon halad*. Pero kon ini iya lang sang tawo, kabay pa nga pakamalauton sila sang GINOO. Kay ginpalayas nila ako sa duta nga ginapanag-iyahan sang GINOO kag ginsilingan nga mag-alagad ako sa iban nga mga dios.

²⁰ Indi pag-itugot nga mapatay ako sa iban nga duta, nga malayo sa GINOO. Ngaa ikaw nga hari sang Israel nagahingabot gid sa akon nga pareho man lang ako sa bitik? Ngaa ginalagas mo ako pareho sa pispis sa bukid?”

²¹ Nagsiling si Saul, “Nakasala ako. Magbalik ka sa akon David, anak ko, kag indi ko na ikaw pag-anhon liwat, kay wala mo ako pagpatya subong. Daw buang ako sa akon ginhimo, kag sala gid ako.”

²² Nagsabat si David, “Ari ang imo bangkaw, ipakuha ini diri sa isa mo ka tinawo.

²³ Gintugyan ka sang GINOO sa akon subong nga adlaw, pero wala ko ikaw pagpatya kay ikaw ang pinili nga hari sang GINOO. *Sa sining ginhimo ko pakamaayuhon ako sang GINOO, kay ginabalusan niya ang kada tawo nga matarong kag matutom.*

²⁴ Subong nga ginhatagan ko sang bili ang imo kabuhi karon nga adlaw, kabay pa nga hatagan man sang bili sang GINOO ang akon kabuhi kag luwason niya ako sa tanan nga kalisod.”

²⁵ Dayon nagsiling si Saul kay David, “Kabay pa nga pakamaayuhon ka sang Dios, anak ko. Madamo pa nga mga butang ang imo pagahimuon, kag magamadinalag-on ka gid.” Dayon naglakat si David, kag si Saul ya nagpuli.

27

Si David Kaupod sang mga Filistinhon

¹ Nagsiling si David sa iya kaugalingon, “Maabot ang tion nga patyon gid ako ni Saul. Maayo pa nga magpalagyo na lang ako sa duta sang mga Filistinhon para mauntat na ang pagpangita ni Saul sa akon sa Israel, kag luwas na ako sa iya.”

² Gani nagkadto si David kag ang iya 600 ka tinawo kay Haring Akish sang Gat, nga anak ni Maoc.

³ Didto sila nag-estar sa Gat upod kay Akish. Gindala man dala nila didto ang ila mga pamilya. Gindala man

ni David ang iya duha ka asawa nga si Ahinoam nga taga-Jezreel kag si Abigail nga taga-Carmel nga asawa anay ni Nabal.

⁴ Sang mabalitaan ni Saul nga nagpalagyo si David sa Gat, wala na niya siya pagpangitaa.

⁵ Karon, nagsiling si David kay Akish, “Kon maayo ka sa akon, hatagi kami sang isa ka baryo nga amon pagaestaran. Indi kinahanglan nga mag-estar kami diri sa banwa nga imo ginaestaran bilang hari.”

⁶ Gani sadto mismo nga adlaw ginhatag ni Akish sa iya ang Ziklag. Kag halin sadto hasta subong, ang Ziklag ginapanag-iyahan sang mga hari sang Juda.

⁷ Nag-estar si David sa teritoryo sang mga Filistinhon sa sulod sang isa ka tuig kag apat ka bulan.

⁸ Sadto nga mga panahon ginasalakay ni David kag sang iya mga tinawo ang mga Geshurnon, Girzanon, kag mga Amaleknon. Halin sang una ini nga mga tawo nagaestar sa mga lugar nga pakadto sa Shur kag Egypt.

⁹ Kon magsalakay gani sila ni David, ginapamatay nila ang tanan nga lalaki kag babayi, kag ginapanguha nila ang mga karnero, mga baka, mga donkey, mga camel kag pati mga bayo. Dayon nagabalik sila kay Akish.

¹⁰ Kon magpamangkot gani si Akish kon diin sila nagsalakay sa sina nga adlaw, nagasabat si David nga nagsalakay sila sa Negev sang Juda ukon sa *parte sang Negev nga ginaestaran* sang mga Jerameelinhon ukon sa *parte sang Negev nga ginaestaran* sang mga Kenhanon.

¹¹ Ginaubos nila ni David pamatay ang tanan nga lalaki kag babayi para wala sing isa nga makakadto sa Gat sa pagpanugid kon ano gid ang iya ginhimo. Amo ini permi ang ginahimo ni David samtang didto siya nagaestar sa teritoryo sang mga Filistinhon.

¹² Nagsalig gid si Akish kay David kag nagsiling sa iya kaugalingon, “Ginadumtan na subong si David sang iya mga kasimanwa nga mga Israelinhon, gani mangin alagad ko siya hasta san-o.”

28

Nagpakig-estorya si Saul sa Kalag ni Samuel

¹ Sadto nga mga inadlaw gintipon sang mga Filistinhon ang ila mga soldado sa pagpakig-away sa mga Israelinhon. Nagsiling si Akish kay David, “Ikaw kag ang imo mga tinawo kinahanglan nga mag-upod sa amon sa pagpakig-away.”

² Nagsiling si David, “Huo, makita mo dayon kon ano ang mahimo ko, nga imo alagad.” Nagsabat si Akish, “Maayo gid! Himuon ko ikaw nga akon permanente nga badigard.”

³ Patay na sadto si Samuel. Sang napatay siya nagpangasubo ang tanan nga taga-Israel sa iya, kag ginlubong nila siya sa iya banwa sa Rama. Kag ginpahalin ni Saul sa Israel ang mga espiritista pati na ang mga nagapakig-estorya sa kalag sang patay.

⁴ Karon, nagkampo ang mga Filistinhon sa Shunem, kag nagkampo man si Saul kag ang mga Israelinhon sa Gilboa.

⁵ Sang makita ni Saul ang mga soldado sang mga Filistinhon, hinadlukan gid siya.

⁶ Gani nagpamangkot siya sa GINOO, pero wala siya pagsabta sang GINOO bisan paagi sa mga damgo, ukon sa Urim* ukon sa mga propeta.

⁷ Nagsiling dayon si Saul sa iya mga alagad, “Pangitai ninyo ako sang babayi nga espiritista nga akon pamangkutan.” Nagsabat ang iya mga alagad, “May ara sa Endor.”

⁸ Gani nagpakuno-kuno si Saul paagi sa pag-suksok sang ordinaryo nga bayo, kag pagkagabi nagkadto siya sa babayi upod ang iya duha ka tinawo. Pag-abot nila, nagsiling si Saul sa babayi, “Gusto ko nga magpakighambal sa kalag sang isa ka tawo. Puwede mo bala tawgon ang iya kalag?”

⁹ Pero nagsiling ang babayi sa iya, “Ano, gusto mo nga mapatay ako? Nahibaluan mo man siguro kon ano ang ginhimo ni Saul. Ginpahalin niya sa Israel ang mga espiritista pati na ang mga nagapakig-estorya sa kalag sang patay. Gani indi na pag-ibutang sa peligro ang akon kabuhi.”

¹⁰ Nagsumpa si Saul sa iya, “Sa ngalan sang buhi nga GINOO, indi ka gid pagsilutan sa paghimo sini.”

¹¹ Sang ulihi nagsiling ang babayi, “Sin-o nga kalag ang gusto mo nga tawgon ko?” Nagsiling si Saul, “Tawga si Samuel.”

¹² *Gani gintawag sang babayi si Samuel*, kag sang makita sang babayi si Samuel nagsinggit siya sing tudo gid, kag nagsiling kay Saul, “Ngaa gintunto mo ako? Ikaw gali si Saul!”

¹³ Nagsiling si Saul sa iya, “Indi ka magkahadlok. Ano bala ang nakita mo?” Nagsabat ang babayi,

* **28:6 Urim:** Butang nga ginagamit sa paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

“Nakita ko ang isa ka gamhanan nga kalag[†] nga nagapaguwa sa duta.”

¹⁴ Nagpamangkot si Saul, “Ano bala ang iya hitsura?” Nagsabat siya, “Isa ka tigulang nga lalaki nga may pangtabon nga panapton.” Dayon nahibaluan ni Saul nga si Samuel ato, kag nagluhod siya bilang pagtahod sa iya.

¹⁵ Nagsiling si Samuel kay Saul, “Ngaa gindis-turbo mo ako paagi sa pagtawag sa akon?” Nagsiling si Saul, “May dako ako nga problema. Nagapakig-away sa akon ang mga Filistinhon kag gintalikdan na ako sang Dios. Wala na niya ako ginasabat, bisan paagi sa mga propeta ukon mga damgo. Gani ginpatawag ko ikaw sa pagsugid sa akon kon ano ang akon himuon.”

¹⁶ Nagsiling si Samuel, “Ngaa mamangkot ka pa sa akon? Indi bala nga gintalikdan ka na sang GINOO kag nangin kaaway mo siya?

¹⁷ Gintuman sang GINOO ang iya ginsiling paagi sa akon. Ginkuha niya ang ginharian *sang Israel* sa imo kag ginhatag sa imo kapareho nga Israelinhon nga si David.

¹⁸ Ginhimo ini sang GINOO sa imo subong tungod wala mo pagtumana ang iya sugo nga ipaagom mo ang iya kaakig sa mga Amaleknon.

¹⁹ Buwas itugyan niya ikaw kag ang mga Israelinhon sa mga Filistinhon, kag mangin kaupod ko ikaw kag ang imo mga anak nga lalaki *sa lugar sang mga patay*.”

²⁰ Natumba dayon si Saul kag naghaplak sa duta. Puwerte ang iya kahadlok sa ginsiling ni

[†] **28:13** *gamhanan nga kalag: ukon, dios*

Samuel. Nagpalangluya siya kay wala siya sing may ginkaon sa bilog nga adlaw kag gab-i.

²¹ Nagpalapit ang babayi kay Saul. Kag sang makita niya nga puwerte ang kahadlok ni Saul, nagsiling siya, “Mahal nga Hari, gintuman ko ang imo ginsugo bisan nahibalan ko nga delikado ang akon kabuhi.

²² Karon, palihog pamatii ako nga imo sulugon. Hatagan ko ikaw sang pagkaon para may kusog ikaw sa imo paglakat.”

²³ Pero nagbalibad si Saul. Siling niya, “Indi ako magkaon.” Ang iya mga tinawo nagbulig sa babayi sa pagpilit sa iya nga magkaon, gani nagsugot siya. Nagbangon siya kag nagpungko sa hiligdaan.

²⁴ Gin-ihaw gilayon sang babayi ang iya ginpatambok nga bataon nga baka. Dayon nagkuha siya sang harina kag ginmasa niya, kag nagluto siya sang tinapay nga wala sing inugpahabok.

²⁵ Pagkatapos ginserbi niya ato kay Saul kag sa iya mga tinawo, kag nagkaon sila. Dayon naglakat sila sang sina mismo nga gab-i.

29

Nagbalik si David sa Ziklag

¹ Karon gintipon sang mga Filistinhon ang tanan nila nga soldado sa Afek, kag ang mga Israelinhon ya nagkampo sa may tuburan sang Jezreel.

² Samtang nagamartsa ang mga pangulo sang mga Filistinhon upod sa ila mga soldado nga naggrupo sa ginatos kag linibo, nagasunod sa ila si

David kag ang iya mga tinawo upod kay *Haring Akish*.

³ Pero nagpamangkot ang mga kumander sang mga Filistinhon kay *Akish*, “Ano bala ang ginahimo sining mga Hebreo diri?” Nagsabat si *Akish*, “Ina nga tawo amo si David nga opisyal ni *Haring Saul* sang *Israel*. Sobra na siya isa ka tuig nga kaupod ko, kag umpisa sang maghalin siya kay *Saul* hasta subong wala ako sing may nakita nga malain sa iya.”

⁴ Pero nangakig ang mga kumander sang mga Filistinhon. Siling nila, “Pabalika ina nga tawo sa lugar nga imo ginhatag sa iya. Indi siya dapat mag-upod sa aton sa pagpakig-away. Kay basi bala kontrahon kag pamatyon niya kita kon maginaway na para makuha ang kaakig sang iya agalon sa iya.

⁵ Indi bala nga siya ang ginpadunggan sang mga babayi sa *Israel* samtang nagasaot sila kag nagakanta sang, ‘Pila lang ka libo ang napatay ni *Saul*, pero kay *David* ya tignapulo ka libo?’”

⁶ Gani gintawag ni *Akish* si *David* kag ginsilingan, “Nagasugid ako sing matuod sa presensya sang buhi nga *GINOO* nga masaligan ka gid, kag gusto ko gid kuntani nga mag-upod ka sa akon sa pagpakig-away, tungod halin sang adlaw nga nag-upod ka sa akon hasta subong wala gid ako sing may nakita nga malain sa imo. Pero wala sing salig sa imo ang iban nga mga pangulo.

⁷ Gani magpuli ka na lang, kag indi ka maghimo sang bisan ano nga indi nila nagustuhan. Sige, maayo lang nga paglakat.”

⁸ Pero nagpamangkot si *David*, “Ano bala ang

sala nga nahimo ko halin sang pag-upod ko sa imo hasta subong, Mahal nga Hari? Ngaa indi ako makaupod sa pagpakig-away kontra sa imo mga kaaway?”

⁹ Nagsabat si Akish, “Nahibaluan ko nga maayo ka gid pareho sa anghel sang Dios. Pero ang akon mga kumander indi gusto nga paupdon ka sa inaway.

¹⁰ Gani aga ka pa magbangon buwas kag magpuli upod sang imo mga tinawo samtang nagaamat-amat sanag.”

¹¹ Gani aga pa nagbangon si David kag ang iya mga tinawo, kag nagbalik sila sa duta sang mga Filistinhon, kag ang mga Filistinhon iya nagkadto sa Jezreel.

30

Ginpanglaglag ni David ang mga Amaleknon

¹ Sang ikatlo nga adlaw, nakaabot si David kag ang iya mga tinawo sa Ziklag. Nasapwan nila nga ginsalakay sang mga Amaleknon ang Negev, lakip na ang Ziklag. Ginsunog nila ang Ziklag

² kag ginpangbihag ang mga babayi kag mga kabataan sa sini nga banwa. Wala nila sila pagpatya kundi ginbihag lang nila.

³ Nakita ni David kag sang iya mga tinawo nga sunog na ang ila lugar, kag ang ila mga asawa kag mga kabataan wala na.

⁴ Gani naghibi sila sing tudo gid hasta nagpalan-gluya sila.

⁵ Ginbihag man ang duha ka asawa ni David nga si Ahinoam nga taga-Jezreel kag si Abigail nga asawa anay ni Nabal nga taga-Carmel.

⁶ Nagdako na gid ang problema ni David tungod nga naglain ang buot sang iya mga tinawo sa pagkabihag sang ila mga kabataan, kag nagplano sila sa pagbato sa iya. Pero ginpabaskog si David sang GINOO nga iya Dios.

⁷ Dayon nagsiling si David kay Abiatar nga pari, nga anak ni Ahimelec, “Dal-a diri ang espesyal nga panapton**sang pari*.” Gani gindala ato ni Abiatar sa iya.

⁸ Nagpamangkot dayon si David sa GINOO, “Lagson bala namon ang nagsalakay sa amon? Mapierdi bala namon sila?” Nagsabat ang GINOO, “Huo, lagsa ninyo sila kay mapierdi gid ninyo sila, kag maluwas ninyo ang mga ginpangbihag.”

⁹ Gani naglakat si David kag ang iya 600 ka tinawo hasta nga nakaabot sila sa Besor nga ililigan sang tubig. Nagpabilin didto

¹⁰ ang 200 niya ka tinawo tungod nga kapoy na gid sila sa pagtabok pa sa ililigan sang tubig. Pero nagpadayon sa paglagas si David kag ang 400 niya ka tinawo.

¹¹ Karon, may nakita ang mga tinawo ni David nga isa ka Egyptohanon sa uma, kag gindala nila siya kay David. Ginhatagan nila siya sang tubig kag tinapay,

¹² kag isa ka hakop sang binulad nga higos kag duha ka hakop sang pasas, tungod kay wala gid

* **30:7** *espesyal nga panapton sang pari*: sa Hebreo, *efod*. Sadto nga panahon ginagamit ini sa paghibalo sang kabubut-on sang Dios.

siya makakaon ukon makainom sa sulod sang tatlo ka adlaw. Pagkatapos niya kaon, nagbaskog siya.

¹³ Ginpamangkot siya ni David, “Sin-o ang imo amo? Kag taga-diin ka?” Nagsabat siya, “Isa ako ka Egyptohanon kag ulipon ako sang isa ka Amaleknon. Ginpabay-an ako sang akon amo tatlo ka adlaw na ang nagligad, tungod kay nagmasakit ako.

¹⁴ Ginsalakay namon ang *parte sang Negev nga ginaestaran* sang mga Keretnon, sa teritoryo sang Juda, kag *pati man ang parte sang Negev nga ginaestaran* sang mga kaliwat ni Caleb, kag gin-sunog namon ang Ziklag.”

¹⁵ Nagpamangkot si David sa iya, “Maupdan mo bala kami kon diin nagkampo ining mga nagpangsalakay?” Nagsabat siya, “Magsumpa ka anay sa akon sa presensya sang Dios nga indi mo ako pagpatyon ukon itugyan sa akon amo, kag dayon updan ko kamo sa ila.”

¹⁶ *Gani nagsumpa si David*, kag gin-updan dayon sila sang Egyptohanon sa ginkampuhan sang mga nagpangsalakay. Kag didto nakita nila ang mga Amaleknon nga nagalinapta nga nagakinaon, nagaininom kag nagakinalipay, tungod nga madamo ang ila naagaw sa mga Filistinhon kag sa duta sang Juda.

¹⁷ Ginsalakay sila ni David kag sang iya mga tinawo, kag nag-inaway sila sa bilog nga gab-i hasta sang sunod nga gab-i. Wala sing may nakapalagyo sa mga Amaleknon luwas lang sa 400 ka pamatan-on nga nagsakay sa mga camel kag nagpalagyo.

¹⁸ Nabawi ni David ang tanan nga ginpanguha sang mga Amaleknon pati na ang duha niya ka asawa.

¹⁹ Wala gid sing may nadula, bata ukon tigulang, lalaki ukon babayi, ukon bisan ano nga ginpanguha sang mga Amaleknon. Nabawi ini tanan ni David.

²⁰ Ginkuha niya ang tanan nga karnero kag baka. Kag samtang ginatabog sang mga tinawo ni David ang tanan nga kasapatan sa pag-una sa ila, nagasiling sila, “Mga naagaw ini ni David.”

²¹ Sang makabalik na sila ni David sa Besor nga ililigan sang tubig, ginsugata sila sang 200 niya ka tinawo nga nagpabilin didto tungod nga ginkapuyan sila sa pag-upod. Nagpalapit kanday David sa ila kag gintamyaw niya sila.

²² Pero ang mga malain kag wala sing pulos nga mga tinawo ni David nagsiling, “Indi ta sila pagpartihan sang mga naagaw ta sa mga Amaleknon, tungod kay wala sila nag-upod sa aton. Ibalik lang sa ila ang ila mga asawa kag mga kabataan, kag palakta sila.”

²³ Nagsabat si David, “Mga kauturan, indi kamo magdinalok sa ginhatag sang GINOO sa aton. Ginprotektaran niya kita kag ginpadaog sa mga nagsalakay sa aton.

²⁴ Wala gid sing may magsugot sa ginahambal ninyo nga ina. Dapat partihan ang tanan! Ang parte sang mga nagpabilin sa pagbantay sang aton mga gamit dapat pareho man sa mga nagkadto sa inaway.”

²⁵ Ginhimo ini ni David nga pagsulundan para sa mga Israelinhon halin sadto hasta subong.

²⁶ Sang pag-abot nila ni David sa Ziklag, ginpadala niya ang iban nila nga naagaw sa mga manugdumala sang Juda nga iya mga abyan, kaupod ang ini nga mensahi: “Ari ang regalo ko sa inyo halin sa mga naagaw namon sa mga kaaway sang GINOO.”

²⁷ Ang ginpadal-an niya amo ang mga manugdumala sang masunod nga mga banwa: Betel, Ramot Negev, Jatir,

²⁸ Aroer, Sifmot, Eshtemoa,

²⁹ Racal, sa mga banwa sang mga Jerameelinhon kag mga Kenhanon,

³⁰ sa Horma, Bor Ashan, Atac,

³¹ Hebron, kag sa iban pa nga mga lugar nga nakadtuan ni David kag sang iya mga tinawo.

31

Ginpatay ni Saul ang Iya Kaugalingon

(1 Cro. 10:1-12)

¹ Karon, nagpakig-away ang mga Filistinhon sa mga Israelinhon sa Bukid sang Gilboa. Madamo ang napatay sa *mga Israelinhon*, kag ang iban sa ila nagpalalagyo.

² Ginlagas gid sang mga Filistinhon si Saul kag ang iya mga anak nga lalaki, kag ginpatay nila ang iya mga anak nga sila ni Jonatan, Abinadab, kag Malkishua.

³ Puwerte gid ang inaway nila ni Saul kag sang mga Filistinhon. Naigo si Saul sang pana kag grabe gid ang iya pilas.

⁴ Nagsiling si Saul sa manugdala sang iya armas, “Gabuta ang imo espada kag patya ako, kay kon

indi, sila nga mga wala nagatuo sa Dios* amo ang magpatay sa akon, kag yagutaon nila ako.” Pero nahadlok magpatay sa iya ang manugdala sang iya armas, gani ginkuha ni Saul ang iya mismo espada, kag gimbuno ang iya kaugalingon.

⁵ Sang makita sang manugdala sang iya armas nga patay na siya, gimbuno man niya ang iya kaugalingon sang iya mismo espada, kag napatay siya upod kay Saul.

⁶ Gani sadto nga adlaw napatay si Saul, ang iya tatlo ka anak nga lalaki, ang manugdala sang iya armas, kag ang tanan niya nga tinawo.

⁷ Sadto nga tion may mga Israelinhon nga nag-aestar sa pihak sang kapatagan sang *Jezreel* kag sa tabok sang *Suba sang Jordan*. Sang makita nila nga nagpalagyo ang mga soldado sang Israel kag napatay si Saul kag ang iya mga anak, gimbayaan nila ang ila mga banwa kag nagpalagyo man sila. Gani ginsulod sang mga Filistinhon ini nga mga banwa kag gin-estaran.

⁸ Sang sunod nga adlaw, *pagkatapos sang in-away*, nagkadto ang mga Filistinhon sa Bukid sang Gilboa sa pagkuha sang mga kagamitan sang mga napatay. Nakita nila didto ang bangkay ni Saul kag sang iya tatlo ka anak.

⁹ Gin-utod nila ang ulo ni Saul kag ginkuha ang iya mga armas. Dayon nagpadala sila sang mga mensahero sa bilog nga duta sang mga Filistinhon sa pagbalita didto sa templo sang ila mga dios-dios kag sa ila mga kasimanwa nga *napatay na si Saul*.

* **31:4** wala nagatuo sa Dios: sa literal, wala matuli

¹⁰ Ginbutang nila ang mga armas ni Saul sa templo sang ila diosa nga si Ashtoret kag ginlansang ang iya bangkay sa pader sang banwa sang Bet Shan.

¹¹ Nabalitaan sang mga taga-Jabesh Gilead ang ginhimo sang mga Filistinhon kay Saul.

¹² Gani naglakat ang tanan nila nga maisog nga mga tawo sa bilog nga gab-i hasta nga nakaabot sila sa Bet Shan. Ginkuha nila ang bangkay ni Saul kag sang iya mga anak sa pader sang Bet Shan, kag gindala nila ini sa Jabesh kag ginsunog didto.

¹³ Dayon ginkuha nila ang mga tul-an kag ginlubong sa idalom sang kahoy nga tamarisko didto sa Jabesh, kag nagpuasa sila sing pito ka adlaw.

**Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines**

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4